

BURMANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK U NU MED NAMI

Pozdravljen, dragi gost!

Gorenjci imamo te dni čast pozdraviti v svoji sredi prvega predsednika vlade svobodne Azije, velikega prijatelja jugoslovanskih narodov, bojevnika za mir in mirno sožitje med narodi, predsednika burmanske vlade U Nuja. Dragega gosta sprejemamo skupaj z vsemi Slovenci in vsemi jugoslovanskimi narodi z najlepšimi željami in iskrenimi simpatijami. S tem dajemo priznanje velikemu človeku, katerega živ-

ljenje je povezano s trpljenjem, bojem in rastjo svobodoljubnega burmanskega ljudstva. Hkrati pa se poskušamo oddolžiti prijateljskim Burmancem za topel sprejem, ki so ga priredili našemu predsedniku Titu ob njegovem obisku v Burmi. Čeprav nas loči več tisoč kilometrov, smo si vendar bližje. Ko je zgedalo, da smo ostali popolnoma sami, so prišli ljudje, druge rase, iz drugega kontinenta, da spoznajo nas in

naše izkušnje pri graditvi socializma. Takrat smo spoznali — mi Burmo in Burma nas. Zbližali sta se dve državi iz dveh različnih delov sveta, a slično zgodovino in istimi težnjami.

Nekdo je imenoval Burmo »azijsko Jugoslavijo«. Če odzvememo vse tisto, kar loči državo od države, ljudstvo od ljudstva, človeka od človeka, in tudi sami primerjamo našo državo in Burmo — potem res lahko ugotovimo: sličnejše dežele v Aziji ni. Kakor pri nas, so tudi v Burmi stoletja sejali domačini, žel pa je tujec. Končno je mala, mnogo nacionalna država s skupnim bojem premagala notranje razprtije in zunanje zarote. Burma se je našla! Ona gradi socializem, na svoj način in s svojimi metodami. Kakor Jugoslavija je tudi Burma ohrabrujoča, azijski primer, malim državam, da lahko in morajo z lastnimi silami doseči svobodo in pogoje za razvoj in napredek.

Dejstvo je, da Burmo in Jugoslavijo vežejo slični gospodarski in socialni problemi in skupna želja, da se ohrani mir in medsebojno sodelovanje med državami. Zato je razumljiva presenetljiva podobnost zunanje političnih principov, ki jih zastopata obe državi in istovetnost gledišč v mnogih zunanje - političnih problemih, zastopanje istih stališč pred Organizacijo združenih narodov in drugimi mednarodnimi organizacijami. »Jugoslavozi zastopajo interese burmanskih narodov z isto odločnostjo kot Burmanci«, je dejal U Ba Sve, ko je naša delegacija podprla zahtevo Burme v Organizaciji združenih narodov, naj se kumintanške čete umaknejo z burmanskega ozemlja.

Simpatije in prijateljska čustva, ki vežejo naši dve državi, prihajajo do izraza v številnih medsebojnih obiskih, vojnih, gospodarskih, novinarskih itd. delegacij. Prvi važen korak na tej poti je bil storjen 27. februarja leta 1951, ko sta Burma in Jugoslavija izmenjali diplomatske predstavnike v rangu veleposlanikov. 29. junija leta 1953 pa je bil sklenjen trgovinski sporazum, ki je ustvaril ugodne pogoje za gospodarsko sodelovanje. Obisk maršala Tita v Burmi in sedanjí čbisk predsednika U Nuja pri nas, pomenita nov važen

korak h krepitvi medsebojnega sodelovanja med jugoslovanskimi in burmanskimi narodi.

Danes lahko ugotovimo, da v svetu zmaga ideja mirnega sožitja med narodi. To je ideja, ki sta jo Burma in Jugoslavija, skupaj s prijateljsko Indijo, zastopali od vsega začetka, ko je bila misel, da bi bilo možno sodelovanje med državami z različno družbeno ureditvijo neostvarljiva. Hladna vojna in simptomi novega svetovnega spopada na Koreji in v Indoneziji — to je za nami. Nastopilo je obdobje mirnega urejanja medsebojnih odnosov. Politika aktivne koeksistence dobiva vse realnejšo in trdnjšo osnovo. Zveze med Burmo, Indijo in Jugoslavijo — za katere so nekateri, ki niso navajeni gledati na svet drugače kot skozi blokovska očala, trdili in še trdijo, da pomenijo snovne novega, tretjega bloka — so postale tista moralna sila, tisti »blok«, ki se bori za ukinitve vseh blokov, ker ravno bloki predstavljajo največjo nevarnost za mir.

Také in slične misli nas navdajajo, ko pozdravljamo v svoji sredi velikega sina burmanskega ljudstva — U Nuja. Zato ga sprejemamo tako toplo in tako iskreno. Mi spoštujemo prijateljsko burmansko ljudstvo, zato spoštujemo tudi njega, ki je živa ostvaritev težen tega ljudstva. Preko njega pozdravljamo deželo cvetja in junaštva.

S. B.

Program bivanja burmanskega državnika g. U Nuja na Gorenjskem

V SOBOTO, 11. junija se bo visoki burmanski gost odpeljal okoli 15.30 ure iz Ljubljane. Med potjo si bo v Medvodah ogledal novo hidrocentralo. Po ogledu se bo odpeljal proti Kranju, kamor bo prispel okoli 16.30 ure. V Kranju si bo ogledal prostore in izdelke tovarne »Iskra«. Kranj bo zapustil okoli 18. ure in odšel na Bled. V večernih urah bo Bled slavnostno razsvetljen, nebo pa bodo parali številni ognjemeti in bengalični ogenj. V NEDELJO, 12. junija bo U Nu v spremstvu naših državnikov okoli 8.30 ure zapustil Bled in se vrnil v Ljubljano.

Indijska parlamentarna delegacija na Bledu

Preteklo nedeljo je prispela povsem iznenada na Bled indijska parlamentarna delegacija, ki se pod vodstvom poslanca kongresne stranke Indije Krišča Murti Raoa, že nekaj dni mudi v naši državi.

Gostje so prispeli na Bled z avtomobili iz Ljubljane ter se nekaj časa mudili v hotelu Toplice. V njihovem spremstvu so bili tudi član Izvršnega komiteja CK ZKS Boris Ziherl, predsednik republiškega Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS Mavricij Borc, član CK ZKS Janez Vipotnik, predsednik MLO Ljubljana dr. Marjan Dermastja ter več republiških poslancev. Ugledni gostje so nato odšli na kratek sprehod ob jezeru, kjer so se tudi slikali. Nad vse prisrčno sliko pa je nudil prizor, ko so dijaki, ki so prišli v nedeljo na izlet na Bled, zagledali indijske parlamentarce že z čolna ter jih pozdravljali s ploskanjem. Ko so stopili na suho so mladinci stekli h gostom ter se brž pomotali z njimi. Na mestu so bili seveda tudi fotoreporterji, ki so izkoristili priložnost ter slikali indijske parlamentarce v krogu smejočih se in veselih dijakov.

Kmalu nato so se gostje ponovno odpeljali v Ljubljano. Ko

so mladinci in ostali ljudje, katerih se je takoj zbralo kar precejšnje število, pozdravljali indijske parlamentarce, so jim le-ti odzdravljali: »Živio Indija,« »Živio Jugoslavija« in »Nasvidenje!»

Tako se je tudi ta bežni obisk indijskih parlamentarcev na Bledu spremenil v toplo in iskreno manifestacijo jugoslovansko - indijskega prijateljstva, ki se iz dneva v dan krepi.

Je vsebine

Kam z 92 milijoni?

POŽAR V KAMNIKU

Pomembna »prispevka«

U Nu — junak na čelu junaškega ljudstva

Kulturno življenje v Kropi

Miha Klinar: BEG

Okrajni odbor SZDL za Gorenjsko je izdal ob priliki priprav na sprejem predsednika vlade Burmanske unije gospoda U Nuja, ki bo obiskal tudi Gorenjsko, naslednji proglaš na člane SZDL in prebivalce Gorenjske:

Državljeni in državljanke!

MED SVOJIM bivanjem v Jugoslaviji bo obiskal Gorenjsko veliki prijatelj jugoslovanskih narodov, odločen bojovník za mir in miroljubne odnose med državami, predsednik burmanske unije — g. U Nu.

V OSEBNOSTI tega velikega moža se združujeta revolucionarna in svobodoljubna sila burmanskega ljudstva in stremljenje najnaprednejših ljudi v svetu, v njihovem boju za nove odnose med ljudmi in narodi.

ZATO NAM JE predsednik U Nu toliko bližji in toliko dražji gost. Zato ga bomo pozdravili s toplino in radostjo, da s tem manifestiramo privrženost istim principom in globoke simpatije, ki jih čutimo do junaškega burmanskega ljudstva in njegovega voditelja. S tem se bomo vsaj skromno oddolžili za sprejem, ki ga je doživel naš predsednik Tito in preko njega vsi jugoslovanski narodi — ob njegovem obisku v Burmi — deželi junaštva in cvetja.

DRŽAVLJANI, DRŽAVLJANKE, ČLANI SZDL — UDELEŽITE SE POLNOŠTEVILNO SPREJEMA DRAGEGA GOSTA!

NAJ ŽIVI PRIJATELJSTVO MED NARODI BURME IN JUGOSLAVIJE!

Okrajni odbor SZDL za Gorenjsko

Kranj, 9. junija 1955.

ORGANIZACIJA KAMNIŠKE KOMUNE

V začetku avgusta izvoljeni novi odbori

V soboto je bila v Kamniku bodoče kamniške komune bodo seja iniciativnega odbora kamniške komune, na kateri so razpravljali o pripravah za osnivanje odbora komune in njenih organov. Sklenili so, da bodo volili na vsakih 450 prebivalcev po enega odbornika, tako da bo imel novi odbor komune 41 članov. Od teh jih bo 18 iz Kamnika, 6 iz Komende, 2 iz Motnika, 4 iz Tuhinja, 3 iz Tuhinjske Srednje vasi, 6 iz Kamniške Bistrice, 2 pa iz dela radomeljske občine, ki bo priključen kamniški komuni. Iz

bodoče kamniške komune bodo v novem okrajnem odboru ljubljanske skupnosti komun 4 odborniki, in sicer po eden za Kamnik, Tuhinjsko dožino, Kamniško Bistrico in potočje Komende. Dosedanji občinski odbori bodo volili odbornike v novi odbor komune na svojih sejah od 1. do 8. avgusta. Razen tega je iniciativni odbor imenoval posebno komisijo, ki bo opravila tehnične posle pri reorganizaciji ljudskih odborov. Predsednik te komisije je tov. Danilo Cerkvenc.

I. gorenjski letalski zlet

Alpsko letališče v Lescah - plod upornega dela

Slavnostni otvoritvi ALC so prisostvovali številni gostje

Marsikdo je dvomil, da bo za I. Gorenjski zlet v Lescah dograjena nova zgradba in urejena letališna steza. Dvome je povečalo še slabo vreme. Vendar kljub dežju niso prenehali z delom. V soboto je bilo že vse v najlepšem redu. Po tekmovalju modelarjev in jadralnih letalcev v četrtek je bilo v petek tekmovalje padalcev, v soboto aero - rally, v nedeljo pa slavnostna otvoritev letališča.

LEPO JE VISETI MED NEBOM IN ZEMLJO NA BELEM PADALU

V petek, 3. junija, je po kratkem nalu vendarle zasijalo sonce. Obrabi delavcev, organizatorjev in vseh tekmovalcev so bili še bolj razigrani. Še z večjim veseljem so se lotili dela. Vendarle sonce — da bi ostalo vsaj do nedelje!

Ze v petek je bilo na letališču veliko ljudi. Prihajali so in obdovovali mlade ljudi — vesele in drzne pilote, modelarje in padalce.

V petek so bili na vrsti padalci. Pogumni mladi fantje, so z nekoliko tekmovalne treme pazljivo zlagali padala, zavezovali svoje specialne čevlje in pomagali drug drugemu pri zapenjanju padal. Ko so v vrsti prikorakali na letališčno stezo in čakali velikega »Junkersa« so bili nekateri veseli, celo razposajeni, drugi pa malce za skrbljeni. Vsak padalec je skakal dvakrat. Prijavljenih je bilo 40, vendar je bilo 8 diskvalificiranih, ker pri svojem skoku niso skočili v določen krog. Tekmovalna komisija s predsednikom Markom Jerasom jih je ocenjevala s točkami, glede na bližino doskoka k določenim točkam in na način doskoka.

V prvem nizu skokov je bil najboljši Zagrebčan, vendar je v končnem plasmanu svojega resnega konkurenta izpodrinil Miran Snelc iz Murske Sobotice. Sam pravi, da niti malo ni pričakoval takega uspeha. Dejal je, da je imel za najresnej-

šega konkurenta Kranjčana Skofica, ker je pač ta imel mnogo več skokov. V skupinskem skoku so dosegli najboljšo mesto domačini — Aeroklub Radovljica.

Razen tega so padalci tekmovali tudi za naslov gorenjskega prvaka. Prvo mesto pri posameznikih in v skupini so osvojili tekmovalci Aerokluba Radovljica.

Okoli štirih popoldan pa je preko Karavank priletel prvi avstrijski jadralac s svojim letalom »Lotte« in za njim nekoliko kasneje še trije.

Sonce je bilo vroče kot že dolgo ne, najpogostejše je bilo slišati: — »Da bi bilo vsaj do nedelje tako!«

KONČNO VENDARLE TEŽKO PRIČAKOVANI HELIKOPTER

V soboto so že na vse zgodaj pričela motorna letala svoj aero - rally. Največ so tekmovali z letali PO-2 in KB-6. Piloti so imeli točno določeno sekundo, do katere morajo leteti mimo tekmovalne komisije in kasneje pristajati na označeni črti. Vsako odstopanje jim je zmanjšalo število točk. Drzni akrobat, Božo Komac, je osvojil prvo mesto. Član Aerokluba Radovljica Albin Novak je za sedel tretje, Mariborčan peto in Novomeščan sedmo mesto.

Proti večeru je začelo deževati, vendar se ljudje kar niso mogli odpraviti domov. Oglevali so si športna in vojaška letala, vse od velikega »Jun-

kersa« do malega »Janeza« — toda kje je helikopter? Okoli pol sedmih je zabrelno — obljubljeni helikopter! Pristal je sredi trave, ustavili so motor in ko so izstopili vojaški piloti, se je okoli njega trlo ljudi.

Sedaj je bilo navdušenja in nestrpnega pričakovanja še več. Vsi od najmlajših cicibanov do najstarejših so z veliko nestrpnostjo pričakali glavnega dne — nedelje.

SLAVNOSTNA OTVORITEV

Čeprav nedeljsko jutro ni obetalo, da bo ves dan brez dežja, so že v dopoldanskih urah prispeli na letališče v Lescah prvi gostje. Med njimi smo opazili tudi podpredsednika Izvršnega sveta LRS dr. Marjana Breclja, člana CK ZKS Franca Perovška in druge.

Glavna slovesnost pa se je pričela v zgodnjih popoldanskih urah, ko je predsednik Alpskega letalskega centra Danilo Bračič izročil letališče svojemu namenu. Med drugim je poudaril, »da je malo kje dežela na svetu, kjer bi se lahko turist dopolne smučali na prekrasnih alpskih smučiščih, popoldne pa se že kopal v toplem morju.« Vse to bo turistom omogočilo civilno letališče v Lescah, ki ni samo športni objekt, temveč bo služil tudi v civilne in gospodarske namene.

Slavnostni otvoritvi so prisostvovali tudi številni gostje, med njimi zvezni ljudski poslanec Franca Perovšek, predsednik Okraj. odbora SZDL za Gorenjsko Mirko Zlatnar, član CK ZKS Jože Borštnar, zastopnik pokrovitelja prireditve generalnega podpolkovnika Zdenka Ulepiča, generalni major Radomir Jovič, podpredsednik mednarodne letal. zveze Bran-

ko Ivanuš, direktor zvezne uprave za civilno letalstvo Batrič Jovanovič, predsednik OLO Radovljica Milan Kristan ter še mnogi drugi.

Prireditelje je pozdravil v imenu generalnega podpolkovnika Zdenka Ulepiča generalmajor Jovič, ki je dejal, »da že samo dejstvo, da je za izgradnjo tega prekrasnega letalskega objekta na Gorenjskem prispevala znatna finanč. sredstva radovljiška komun in celotni radovljiški okraj dokazuje, da je letalska misel v naši socialistični skupnosti prodira že globoko med naše delavstvo in da je pri njih vzbudila in razvila interes za letalstvo.

Poseben pomen Alpskega letalskega centra pa je v tem, je nadaljeval general Jovič, »ker je z ozirom na svoj prirodni položaj v obsevu Alp ter v tem oziru nudi izredne pogoje za delo naših jadralcev.« Prirediteljem je želel še nadalje mnogo uspehov pri delu ter jim obljubil vsestransko pomoč.

Ob koncu slovesnosti pa je godba na pihala Ljudske milice prvič v Jugoslaviji zaigrala letalsko himno, gledalci pa so nestrpno pričakovali pričetek letalskega mitinga.

Seja OLO Radovljica

Radovljica, 9. junija.

Jutri bo v Radovljici 24. skupna seja odbornikov obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora v Radovljici.

Na dnevnem redu bodo nekatera tekoča gosp. vprašanja in nekatere personalne zadeve.

O seji bomo obširneje poročali v prihodnji številki našega lista.

Predsednik burmanske vlade U Nu

TEDEN DNI PO SVETU

KITAJCI SO SESTRELLILI AMERIŠKA LETALA

Agencija Nova Kitajska poroča, da so kitajska letala v mesecu maju sestrelila oziroma poškodovala nad severovzhodno Kitajsko tri ameriška letala.

VOJNI UJETNIKI IZ SZ

4. junija je prispela na dunajsko postajo Wiener Neustadt prva skupina 250 avstrijskih ujetnikov, ki jih je sovjetska vlada izpustila. Na postaji sta jih sprejela kancler Raab in notranji minister Oskar Helmer.

ANGLEŽI ODHAJAJO IZ AVSTRILIJE

6. junija so se začele umikati iz Avstrije prve britanske zasedbene čete. Prvih 50 kamionov, natovorenih z opremo, se je že napotilo v Nemčijo. Britanske zasedbene sile v Avstriji štejejo še 1 bataljon in nekaj upravnih enot.

IZDATKI ZA ITALIJANSKO VOJSKO

Po osnutku proračuna italijanskega obrambnega ministrstva za prorač. l. 1955-56 bodo znašali izdatki za oborožene sile 414 milijard lir. V to vsoto niso všteti izdatki za karabinerje. Vojaški proračun določa 224 milijard lir za vojsko, 78 za mornarico in 112 za letalstvo.

JAPONSKI SINDIKALNI DELAVCI NA OBISKU V SOVJETSKI ZVEZI

Delegacija 45 funkcionarjev japonskih sindikatov je 4. junija prispela v SZ, kjer se bo mudila 2 tedna kot gost sovjetskih sindikatov. Obiskala bo Moskvo, Leningrad, Gorki in še nekatera druga mesta.

TOŽBA ZARADI LETALSKEGA INCIDENTA

Mednarodno sodišče v Haagu je prejelo tožbo ZDA proti SZ zaradi letalskega incidenta, ki se je zgodil 7. oktobra 1952 v bližini otoka Hokaido. Do incidenta je prišlo — tako trdijo Američani — ker sta dve sovjetski letali napadli in sestrelili eno ameriško letalo nad japonskim ozemljem. Vlada ZDA zahteva za odškodnino 1 milijon 295.000 dolarjev.

KANCLER ADENAUER POVABLJEN V MOSKVO

Sovjetska vlada je povabila nemškega kanclerja Adenauerja, naj obišče Moskvo. Sovjetsko noto z vabilom je 7. junija izročil sovjetski veleposlanik v Parizu veleposlaniku Zahodne Nemčije.

V noti je rečeno, da bi sovjetska vlada pozdravila prihod kanclerja Adenauerja in drugih osebnosti nemške vlade v Moskvo zaradi ureditve vprašanj, ki se nanašajo na vzpostavitev diplomatskih in trgovinskih odnosov med Zahodno Nemčijo in ZSSR.

Kam z 92 milijoni?

Kako bodo v Trzinu uporabili proračunska sredstva

Da razpolaga v letošnjem letu LOMO Trzin s 132.000.000 din sredstev ter da bo iz teh predvidenih sredstev dal 70 milijonov din za proračunske izdatke in 22 milijonov din za proračunske investicije, smo v našem listu že poročali. Mestni proračun točno določa, kakšne izdatke bo imel LOMO v tekočem letu. Če računamo, da bo letos brez skladov 92.074.000 din proračunskih izdatkov, je prav, da si ogledamo, zakaj vse bo ta denar uporabljen.

LOMO namerava razen 22 milijonov 74.000 din, ki jih ima iz proračuna na razpolago za proračunske investicije, najeti vsaj še 30 milijonov din kredita iz sklada za gradnjo stanovanj. Na ta način bi imel na razpolago 52 milijonov din. S tem denarjem bi dogradil 4 stanovanjske hiše na Ravnah v Trzinu, ki so bile že lani pod streho. Tako bi pridobili v Trzinu 16 novih družinskih stanovanj. Hiše naj bi bile do jeseni že sposobne za vselitev. Na Ravnah se je že začelo z gradnjo nove stanovanjske hiše, v prtiličju katere bodo trgovski in gostinski prostori, ki jih naselje na Ravnah, ki šteje skoraj 2000 prebivalcev, tako nujno potrebuje. Od razpoložljive vsote 52 milijonov din za mestne investicije bi šlo nekako 48 milijonov din samo za gradnjo stanovanj in približno 4 milijone din za dograditev elektrifikacije Bistrice. Leč in ostalih krajev ter za dograditev vodovodov v vaseh.

LOMO bo letos le s težavo izvršil vsaj del svojega grad-

benega programa. Mnogo občanov se s prošnjami obrača na LOMO, da bi v vaseh izvedli razna dela. Občina bi rada ustregla, toda v tekočem letu bo to nemogoče, saj je še veliko vprašanje, če bo sploh mogoče realizirati celotno vsoto predvidenih sredstev.

Iz svojih proračunskih sredstev bo izdal letos LOMO Trzin največ za prosveto in kulturo, namreč nad 24 milijonov din. Za socialno zdravstveno zaščito namerava LOMO letos izdati 16.632.000 din, od tega 2 milijona 557.000 din za osebne izdatke, vsa ostala vsota bo šla za socialne podpore (8.032.000 din) in za štipendije, predvsem dijakom (4.600.000 din). Številke kažejo, kakšno važnost posveča LOMO Trzin ljudski prosveti. Za zdravstvo bo letos LOMO izdal 3.832.000 din kar je gotovo znatna vsota, četudi ne zadostuje. Za državno upr-

vo bodo uporabili 22 milijonov 3 tisoč din od tega 9.533.000 dinarjev za osebne izdatke mestnih uslužbencev, cestarjev, kurirjev, vrtnarjev in ostalega osebja, medtem ko gre ostanek za operativne in funkcionalne izdatke, predvsem za ceste, parke in nasade, za kar bo izdanih 3.500.000 din, za javno razsvetljavo 1.500.000 din, za subvencije društvom in organizacijam 2 milijona 500 tisoč dinarjev in gasilcem 1 milijon 500 tisoč dinarjev.

Te dni se bavi LOMO Trzin z vprašanjem, kako razpolagati s skladi, t. j. s skladi, ki so pospeševanje kmetijstva, skladi za kreditiranje gospodarskih organizacij in skladov za gradnjo stanovanj. V sestavi so odloki za način uporabe navedenih sredstev in bo s temi odloki jasno določen postopek. V sestavi so tudi pravila Upravnega odbora stanovanjskega sklada. LOMO bi za gradnjo stanovanj ter za kreditiranje gospodarskih investicij potreboval trikrat večja sredstva, kot jih ima letos na razpolago in zato ne bo mogoče ustreči vsem vloženim prošnjam za kredite.

J. V.

Kam bo šla naša mladina na počitnice

Ze vsa leta po vojni je zdravemu razvoju in rasti mladine posvečena velika skrb naše družbe. Ta skrb je danes tolikšna, da imamo že niz množičnih in družbenih organizacij, ki skrbje za mladino. Prav gotovo je med najvažnejšimi in najodgovornejšimi delo Društva prijateljev mladine.

Razen kolonij za zdravstveno ogrožene otroke in letovanj v gorskih ali obmorskih krajih, si med mladino vedno bolj ušira pot nova oblika letovanja — taborjenja.

Taborjenja ne prireja samo

taborniška organizacija, marveč tudi TVD »Partizan«, športne organizacije, Počitniške zveze, Zveza borcev in Društvo prijateljev mladine.

Taborjenje je najkoristnejša in najcenejša oblika letovanja. Mladim ljudem nudi največ razvedrila, navaja jih k samostojnosti in opravljanju raznih dolžnosti, k skupnemu življenju in čutu odgovornosti. Na zraku, soncu, v vodi in v igri si krepijo telo in duha.

Tabori so najuspešnejša vzgojna sredstva. S smotnim življenjem v naravi, s poznavanjem narave, tabornega okolja, običajev ljudstva, s spoznavanjem ustvaritve socialistične izgradnje, spoznava mladina svojo domovino.

Ta oblika letovanja postaja iz leta v leto bolj popularna tudi v Kranju. Prvemu pionirskemu taboru v Hotavljah so sledili tabori v Martuljku, Rovinju in drugod.

V letošnjem poletju bo kranjska mladina taborila kar na več

kraji. Zveza borcev bo otroke padih borcev in žrtev fašističnega terorja peljala na tobarjenje v Rovinj in Smihel, Počitniška zveza svoje člane v Rovinj, taborniki pa bodo odšli v Fažano, v bližino bodočega kranjskega doma za letovanje otrok.

Društvo prijateljev mladine Kranja in Okrajna zveza prijateljev mladine, bosta skupno s taborniško organizacijo, organizirali taborjenje za vsa ostala mladino v Fažani, nasproti Brionov in v bližini Pule.

Taborjenja bodo trajala po tri tedne, predvidene pa so tri izmene. Stroški znašajo din 3000 na osebo. Prvi dve izmeni bosta za otroke in mladino nad 10 let, v zadnji izmeni pa bodo v spremstvu mamic lahko tudi mlajši.

Starši, ki bi želeli poslati svoje otroke na počitnice, naj oddajo svoje prijave na Društvo prijateljev mladine, Vrtec Tatjana Odarjeve na Planini.

Požar v Kamniku

V mehanični delavnici je gorelo - Nastala škoda ceni,jo na 4 milijone dinarjev

V mestni avtomehanični delavnici na Grabnu v Kamniku je sredi preteklega tedna izbruhnil požar, ki je napravil za blizu 4 milijone škode. Če izvzamemo hlev, ki je pogorel pri poslopju DID, je to po vojni edini požar v samem mestu, zato ni čudno, da mu meščani z najrazličnejšimi komentarji posvečajo mnogo pozornosti.

Goreti je začelo okrog 9. ure zvečer v delavnici. Prvi, ki so opazili ogenj, trdijo, da je gorelo na delovni mizi. V delavnici sta bila dva tovorna kamiona in novi avtobus papirnice »Vevče«, ki je bil na generalnem čiščenju. Tisti, ki so prvi vdrli v delavnico, niso znali rokovati z ročnimi gasilskimi aparati, ki so pritrjeni v kotu. Ogenj je imel takoj dovolj netiva, saj je bilo v delavnici olje, bencin, krpe napojene z naflo itd. S težavo so izvlekli bombe s kisikom za avtogeno varjenje, ki bi z eksplozijo gotovo zanesle požar tudi na sosedne zgradbe.

Prva je bila na mestu požarna četa »Podjetja Kamnik«. Tisti, ki vodijo skrb o priprav-

ljenosti kamniške gasilske čete, so z zadovoljstvom lahko ugotovili, da je bila 7 minut po začetnem znaku s sireno že na mestu požara. Vendar pa so imeli kamniški gasilci smolo. Prejšnji dan so imeli vajo in so porabili ves bencin v motoriki. Tako so prišli brez bencina na kraj požara! Dobro, da je bil takoj pri roki in so lahko z najmanjšo zamudo začeli z gašenjem. Pri tem smo videli, kako nujno bi naše gasilsko društvo potrebovalo še eno lestev, ki bi jo prislonili na negoreči del strehe in od tam poizkusili lokalizirati požar. V kratkem času so prihitali še gasilci iz Stranj in Duplice in uspešno sodelovali pri omejitvi požara.

Da se je ogenj tako hitro razširil, je vzrok na stavbi sami, ki je bila zidana kmalu po vojni. Če bi delavnica imela betonski strop, bi se ogenj nemogoče razširil. Strop iz 14 mm debelih desk pa je kmalu odprl ognju pot do suhega ostrešja. Ker proti enonadstropni stanovanjski zgradbi ni bilo požarne zida, se je ogenj razširil tudi na stran, medtem ko so skladišče lahko rešili prav zaradi požarnega zidu. V eni uri so ogenj pogasili.

Kamniški »firbec« je to pot prišel na svoj račun, saj se je na kraju požara gnetlo toliko ljudi, da so celo ovirali promet. Posebno grajo zaslužijo kolesarji, ki so s kolesi zastavili prehod.

Zika

Ali bo knjižnica v Kamniku dobila nove prostore

Krajevni sindikalni svet v Kamniku bi rad preselil svoje poslovne prostore v prostore nad kavarno, kjer naj bi bila tudi javna knjižnica. S predstavniki gostinskega podjetja »Planjava« je bilo že dogovorjeno, da bo knjižnica dobila prostore nad kavarno, katerih se bodo lahko posluževali tudi pevski zbor in šahovska sekcija »Solidarnosti«. Ker zelo želimo, da bi knjižnica dobila primernejše prostore, je iniciativa KSS vredna vse podpore — ki jo pa doslej žal še ni našla.

Glas naših bralcev

Dve iz doline Lipnice

ZA UVEDBO AVTOBUSNE PROGE

Prebivalci doline Lipnice že več let pogrešajo prevozno sred-

stvo, ki bi vezalo to dolino z Radovljico in Kranjem. Tako Kropa kakor Kamna gorica in ostali kraji so precej oddaljeni medseboj in ljudje imajo tudi razmeroma daleč do železniških postaj.

Mislim, da je cesta Radovljica — Lancovo — Kamna gorica — Kropa — Podnart kljub nekaterim ozkim prehodom v Kamni gorici primerna za vožnjo z manjšimi avtobusi. Uvedba avtobusnega prometa mislim, da tudi drugače ne bi predstavljala posebnega problema, ker bi lahko vozili tu nekateri avtobusi, ki sedaj vozijo z Bleda oziroma iz Radovljice v Kranj.

Z uvedbo prevoznega sredstva bi bila Kropa, kot kulturno-zgodovinski in industrijski kraj s pomembnim muzejem, bolj dostopna mnogim izletnikom in turistom. Tako pa prihajajo tja — skoraj vsak dan — le tisti izletniki, ki potujejo s posebnim avtobusom.

O CESTNIH KRIŽIŠČIH
Naša prometna znamenja ob cestah in križiščih so pogosto

pomanjkljiva — ali pa jih sploh ni.

Tako na primer na križišču v Podnartu (tik ob železniškem prelazu) sploh ni označeno, kam peljejo ceste — in tako, recimo, potnik ne ve, katera cesta pelje v Kropo. Prav tako ni nobene označbe na razpotju cest v Kropo in Kamno gorico. (tik pred Kropo).

Namestitev ustreznih kazipotov bi bila zelo potrebna že spriču tega, ker obišče Kropo skoraj vsak dan več inozemskih avtobusov.

A. Č.

Popravek

V 22. številki z dne 22. maja se nam je v razpisu Ljudskega odbora mestne občine Kranj vrnila neljuba pomota. V predzadnji vrstici prvega odstavka se namesto v istem dražbenem postopku glasi prav: »izven dražbenega postopka«.

Uredništvo

PRAVNI NASVETI

Vprašanje: Leta 1938 ste pri svojem nečaku shranili šivalni stroj. O hrampi ste napravili tudi pogodbo. Nečak je brez vaše vednosti dal stroj naprej vaši sestri. Vprašujete, kaj vam je napraviti, da bi dobili šivalni stroj nazaj.

Odgovor: Kakor je razbrati iz vašega vprašanja, gre v danem primeru za shranjevalno pogodbo, v kateri pogodbeni doba ni določena. Vsak čas lahko odstopite od pogodbe in zahtevate vrnitev šivalnega stroja od nečaka in sestre. V kolikor bi se nečak in sestra upirala vrnitvi šivalni stroj, vložite tožbo zoper njega in sestro pri pristojnem sodišču. Dolžni pa ste povrniti potrebne stroške, ki sta jih imela v zvezi s hranitvijo šivalnega stroja.

L. J.

Proslava na Črnivcu

V nedeljo 12. junija bo na 902 m visokem prelazu Črnivec, na bivši kranjsko-stajerski meji, velika slovesnost. Odkrili bodo spomenik v spomin na bitko, ko je leta 1942 Kamniški bataljon napadel in uničil prvo nemško utrjeno postojanko na naših tleh.

Pri odkritju bodo sodelovali pevski zbor kamniške »Solidarnosti«, delavska godba iz Mengša in učenci osnovne šole iz Stranj.

SEJA LOMO KRANJ

Sprejem pravilnika o štipendijah

Cetrtek, 9. junija.
Jutri bo v sejni dvorani LOMO Kranj 43. redna seja Ljudskega odbora mestne občine Kranj. Dnevni red obsega 7 točk.

Najprej bodo odborniki slišali poročilo Sveta stanovanske skupnosti, nato pa bodo sklepali o sprejemu pravilnika za podeljevanje štipendij in imenovanje komisije za to podeljevanje. Kot tretja točka dnevnega reda bo razglasitev sestave šolskih odborov; sledila pa bo razprava in sklepanje o spremembah in dopolnitvah

odloka o občinskih taksah in prometnem davku.

Na tej seji bo ljudski odbor imenoval tudi komisije za podritev zaključnih računov gospodarskih organizacij. Posebna točka dnevnega reda bo imenovanje upravnega odbora Prešernovega gledališča in sklepanje o spremembah pravilnika o dopolnilnih plačah v Prešernovem gledališču.

Predvidoma bo zadnja točka seje sklepanje o spremembah pravilnika o skladu za varstvo otrok.

„Elan“ se pripravlja na 10-letnico

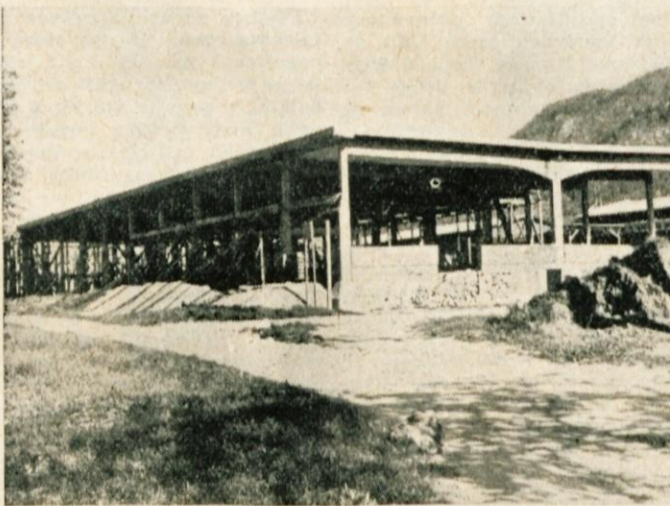
V desetih letih je iz majhne delavnice zrasla lepa tovarna

Malo je podjetij, ki bi praznovala letos kar dvojni jubilej — 10-letnico svobode in 10-letnico obstoja.

10 let bo preteklo letos, kar izdeluje Tovarna športnega orodja »Elan« v Begunjah najpotrebnejšo športno opremo. Takoj po osvoboditvi je bila prizvodnja športnih rekvizitov odločno premajhna. Nujno je bilo pričeti... Rudi Finžgar je bil tedaj predsednik FOS, Stane Kavčič pa predsednik glavnega odbora LMS. Ta dva sta na konferenci sekretariata FOS v Ljubljani prva predlagala ustanovitev podjetja, ki bi izdelovalo športne potrebščine. Poizkusi, kje naj bi stala taka tovarna so bili na večih krajih tako v Medvodah, Mojstrani, Podkorenju. Končno so našli primeren prostor na Zgoš pri Begunjah, kjer ima podjetje še danes svoje prostore. Med soustanovitelji je bil tudi član CK ZKS Janez Vipotnik.

Tako so minila leta osnivanja in leta marljivega dela Tovarne športnega orodja v Begunjah. V desetih letih niso počivali. Z največjim elanom gradijo nove prostore, tako da se bodo do svojega praznika 24. septembra lahko že selili iz svojih starih »barak« v novo poslopje. Poseben pripravljali in

svojimi izdelki opremlja tovarna danes telovadnice, športnike, športna društva, lahko - atletska igrišča itd. Sedaj izdel-

Novi objekti tovarne »Elan« v Begunjah

lujejo okoli 200 izdelkov in 30% svoje produkcije izvažajo v inozemstvo. Danes zaposluje podjetje 182 delavcev, to je za 100 več kot pred 10 leti. V glavnem delajo v eni izmeni in so

di s proizvajanjem novih izdelkov. V gromem je dograjena že sušilnica in dvorana za razrez lesa, računajo pa da bo glavna dvorana dograjena v 14 dneh.

L. J.

Gospodarske novice iz vse domovine

18 DRŽAV NA JESENSKEM ZAGREBSKEM VELESEJMU

Na jesenskem Zagrebškem velesejmu, ki bo od 2. do 13. septembra v Zagrebu, bo sodelovalo 18 evropskih in čezmorskih držav. Na njem bodo ponovno sodelovale tudi Sovjetska zveza, Češkoslovaška in Madžarska. Skupno z Vel. Britanijo, Italijo, Sovjetsko zvezo in Čehoslovaško, bodo po velikosti razstavnega prostora udeleženi največ tuji razstavljalci.

PRVI NATRON PAPIR ZE LETOS

Prvi del Tovarne natron papirja v Maglaju v Bosni bo začel že letos obratovati. Letošnja proizvodnja bo le poskusna in bodo do konca leta izdelali 6000 ton natron papirja in okoli 4000 natronskih vreč.

IZVZILI SMO ZA 100 MILIJONOV PREPROG

Jugoslovanska izvoz. podjetja so izvozila lansko leto za okoli 100 milijonov din preprog in sicer v Zahodno Nemčijo, Avstrijo, Švedsko in Švico.

NOVA TKALNICA V TETOVU

V Tetovu je začela poskus. delovati nova tkalnica za volnene tkanine, ki bo letno proizvajala 3 milijone metrov različnih volnenih tkanin.

TOVARNA STEKLENE VOLNE ZE OBRATUJE

V Skoplju je začela obratovati Tovarna steklene volne. Njena letna proizvodnja bo znašala okoli 6000 ton steklene volne, votlega, tehničnega in kristalnega stekla. Večji del svojih proizvodov bodo izvažali na Bližnji in Daljnji Vzhod ter v države Južne Amerike.

„Gospodarsko razstavišče“ - velika pridobitev

V Ljubljani so izročili del prostorov svojemu namenu

4. junij 1955. bo ostal nedvomno pomemben mejnik za razvoj našega gospodarstva v celoti. Na ta dan so izročili svojemu namenu del prostorov »Gospodarskega razstavišča« v Ljubljani.

Ze ves čas po vojni, še prav posebno pa po sprostitvi celotnega našega gospodarstva iz administrativnih spon, smo čutili neko vrzel v komercialno-propagandnem pogledu prodaje naših izdelkov, čutili smo, da je taka ustanova kot je »Gospodarsko razstavišče« v tej ali oni obliki nujno potrebna za nadaljnji razvoj našega gospodarstva.

V pičlih desetih mesecih, po odstranitvi vrste težav tako finančnega kot organizacijskega značaja, je bila odprta v novih prostorih gospodarskega razstavišča tudi že prva prireditev

z mednarodno udeležbo: I. mednarodna razstava predelave lesa.

Ta razstava je napravila na obiskovalca izreden vtis. Ne le zaradi nadvse nazorne prikazovanja uporabnosti lesa v najrazličnejše namene, temveč tudi zaradi njene praktičnosti in poučnosti, saj zavzema dober del razstavnega prostora prav poučno - znanstveni oddelek razstave, kjer lahko vsakdo tako iz številnih grafikonov kakor tudi iz razstavljenih vzorcev lesa razbere njegovo koristno in vsestransko uporabnost. V komercialnem oddelku pa zasledimo podjetja, ki razstavljajo svoje proizvode. Med tamkajšnjimi razstavljalci smo opazili tudi nekatere proizvajalce lesnih proizvodov z Gorenjske in sicer: »LIP« Bled, Medzadružno lesno podjetje iz

Cešnjice, »Stol« iz Duplice in še nekatera druga, ki so se postavila s svojimi kakovostnimi izdelki.

Trdimo lahko, da je že prva razstava »Gospodarskega razstavišča« popolnoma uspela. Takih razstav pa bo na novo odprtem razstavišču v Ljubljani še več.

Otvoritev »Gosp. razstavišča« pa bo prav zaradi svoje koristnosti pripomogla nadaljnemu razvoju slovenskega in celotnega jugoslovanskega gospodarstva, njegovi rasti in procvitu. Razen tega pa nam je lahko tudi v ponos.

Eksperimentalna tkalnica v Kamniku v novih prostorih

V soboto je bila v Kamniku prisrčna slovesnost ob otvoritvi eksperimentalne tkalnice Tekstilnega inštituta Maribor. Ta oddelek inštituta je bil v Kamniku ustanovljen pred dvema letoma in je imel sprva zasile prostore v zgradbi »Slovenija ceste«. Letos je občinskemu odboru uspelo, da je zagotovil tkalnici nove prostore, ki so jih z majhnimi stroški zelo okusno uredili.

Eksperimentalna tkalnica izpopolnjuje vrzel med Tekstilnim inštitutom in industrijo, ker izdeluje najrazličnejše vzorce tekstilnega blaga, ki jih s tehnično dokumentacijo daje na razpolago naši tekstilni industriji in trgovski mreži, da lahko s čim manjšimi stroški čim bolj ustrezajo željam potrošnikov. Teh vzorcev so v nekaj mesecih obratovanja izdelali več tisoč. Kolektiv šteje 10 ljudi.

Eksperimentalna tkalnica v Kamniku je prva tovrstna ustanova v državi. Nastala je iz skromnih sredstev, saj so vse stroje in naprave dobili v najrazličnejših podjetjih in jih tudi sami preuredili. Institut pripravlja tudi prvo poizkusno serijo dopolnilnih strojev za statve, ki jih bodo po preizkušnji začela izdelovati v večjem številu kamniška industrijska podjetja.

Zdaj urejajo še nove oddelke in če bodo dobili dovolj potrebnega prostora, bodo v tem oddelku lahko povežali del procesa, ki ga sedaj opravljajo oddelki inštituta v Ljubljani in Mariboru. Eksperimentalna tkalnica v Kamniku vodi **Franjo Lipovec**, ki je obrat otvoril, povabljenega goste pa je ob otvoritvi pozdravil tudi direktor inštituta v Mariboru **Dušan Marinšek**.

POMEMBNA „PRISPEVKA“

Nova Uredba o finansiranju socialnega zavarovanja (Ur. list FLRJ št. 12/55) pomeni v določenem smislu precejšen revolucionarni korak naprej v našem zdravstvenem zavarovanju.

Zadnja skupščina okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Kranju pa je te nove elemente zakona tudi sprejela, tako da sta sedaj v veljavi posebna stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje in prav tako tudi tako imenovani dodatni prispevek.

Namen delovanja obeh prispevkov je večini podjetij že znan. Posebno stopnjo prispevka za zdravstveno zavarovanje plačujejo vsa tista podjetja z več kot 50 delavci, katerih bolezenski stalež delavstva znaša več kot 4%. Za vsak odmik v višini 0,40% plača podjetje 1% več, oziroma manj skupnega prispevka za socialno zavarovanje. Dodatni prispevek za socialno zavarovanje pa ima predvsem ta namen: preprečiti preseganje povprečne stopnje republiškega bolezenskega staleža, ki znaša za Slovenijo 4,80% vseh zavarovancev. Dodatni prispevek bodo torej plačevala podjetja, ki to višino presegajo tako, da odstotek dodatnega prispevka s povišanjem bolezenskega staleža progresivno raste.

POMEMBNA INSTRUMENTA

Čeprav bi lahko očitali tem novim ukrepom zdravstvenega zavarovanja marsikatero pomanjkljivost (med njimi tudi to, da je predpisana za vse gospodarske panoge enaka višina dodatnega prispevka ne oziraje se na to, da so delovni pogoji skoraj v vsaki panogi drugačni, težji ali lažji itd.), sta vendar tako pomembna, da jih moramo samo pozdraviti.

Ze na skupščini Zavoda za socialno zavarovanje so nekateri delegati odkrito in dokaj glasno negodovali ter izražali svoje pomisleke v zvezi z novimi predpisi. Toda ti pomisleki so bili več ali manj neumestni.

Ni prav nobenega dvoma, da je treba bolezenskemu staležu v naših podjetjih posvetiti vso pozornost, saj je na področju kranjskega okraja le 7 podjetij, pri katerih je bolezenski stalež manjši od določenega dopustnega povprečja. Se prav posebno pozornost pa smo dolžni posvetiti temu problemu sedaj, v poletnem času, ko nekateri brezvestneži izkoriščajo bolniško blagajno za delo doma, na polju. Da bi to preprečili, moramo brezpogojno povečati kontrolno službo. Toda tudi ta ukrep ne bo zadostoval, če ne bomo doslegli tega, da bodo sami delavci — zavarovanci, odkrivali take ljudi, ki se skušajo osebno okoriščati s sredstvi skupnosti.

Zato čakajo delavske svete, upravne odbore, sindikalne ter ostale politične organizacije v

podjetjih velike in nelahke naloge. Doslej so bili žal redki primeri, ko je bila na dnevnem redu zasedanja DS, UO tudi razprava o bolezenskih izostankih delavcev. Vse preveč je prevladovalo mnenje, češ, da so za podjetje važni le izostanki do 8 dni, ker gre ta denar iz blagajne podjetja, več kot 8 dnevni izostanek pa tako ali tako plača socialno zavarovanje! Da je tako gledanje ozko in polno nerazumevanja naše družbe, stvarnosti, menda ni treba še posebej naglaševati.

Čeprav je šele mesec tega, odkar plačujejo podjetja socialno zavarovanje po novih predpisih, je že čutili v precejšnjem številu podjetij večjo skrb za bolezenske izostanke delavcev. V marsikaterem podjetju so na sestanku delavskega sveta tudi že razpravljali o teh problemih. Marsikje so tudi sklenili vpejlati obvezen zdravniški pregled delavca, ki se želi na novo zaposliti v podjetju. Večja podjetja kot n. pr. »Iskra« v Kranju, pa bodo ustanovila tudi lastne ambulante, kar bo koristilo predvsem delavcem; pomagalo pa bo tudi odkrivati razne simptome ter omogočilo poostreno kontrolo nad zdravjem bolnikov.

Tisti, ki so se v začetku zoperstavljali uvedbi nove Uredbe o finansiranju socialnega zavarovanja, sedaj vse bolj uvidevajo njeno koristnost. S svojimi nasprotujočimi stališči pa poskušajo največkrat skriti lastne pomanjkljivosti in nerazumevanje za ta dokaj preči gospodarski problem. To trditve nam dokazuje tudi dejstvo, da razstavo higien-tehn. zaščite dela, ki je bila pred časom v Kranju, ni obiskalo toliko delavcev in kolektivov kot bi jo lahko in kot bi bilo potrebno; da otvoritvi razstave ni prisostvoval niti en direktor ali vodilni uslužbenec podjetja, le redki pa so bili predsedniki delavskih svetov, oziroma upravnih odborov. Tudi prošnje Zavoda za socialno zavarovanje, da naj bi kolektivni vsaj simbolično finančno podprli to koristno razstavo, so žal naletele na gluha ušesa.

Da sta oba prispevka — posebni in dodatni — prišla ob pravem času, smo si menda edini vsi, če ne pa vsaj večina. Da pa bosta oba prispevka doslegla svoj namen nam zagotavlja uredba, ki pravi, da bodo podjetja izplačevala posebni in dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje iz dobička, ki je namenjen za plače. To pomeni, da bodo odslej podjetja življenjsko (beri: materialno) zainteresirana na čimvečjem znižanju bolezenskega staleža, ker bo vsako prekoračitev čez dopustno povprečje neposredno čutil vsak član kolektiva na lastnem žepu.

I. AUSEC

KMETIJSKI SVETOVALEC

Kaj pa krompirjeva plesen?

Navadno beremo v naših časopisih in knjigah, da škropimo krompir tudi proti plesni, ko ga škropimo proti kloradskemu hrošču.

Krompirjeva plesen, tudi fitoftora ji pravimo, je krompirjeva bolezen, ki je izredno nevarna v vlažnejših poletjih. Danes nam ta bolezen pravzaprav ne bi smela biti več nevarna. Spomnimo pa se, da so nekateri celo trdili, da so Nemci izgubili I. svet. vojno, deloma tudi zaradi te bolezni, ki je leta 1916 skoraj uničila krompirjevo letino.

Ta bolezen pa nastopa dober mesec dni za kloradskim hroščem, konec junija. Ne pospešuje jo samo dež, tudi močne rose jo širijo, na listju vidimo rjavkasto - črne pege, ki so spodaj obrobljene z belo plesnijo. Na njivah kar diši po plesni. Bolezen opazimo tudi na gomoljih, rjave lise na prezezanem gomolju pa nam jo pokažejo.

Tudi plesen nam torej znižuje pridelek in njegovo semensko vrednost, saj takih bolnih ali okuženih gomoljev ne bi smeli saditi. Zato jo bomo skušali zatirati.

Treba je saditi zdrav krompir. Krompirja tudi ne smemo pregesto saditi, ker nam gosta cma zadržuje vlago. Bakreno apno ali bakreno apno brozgo pa lahko učinkovito porabimo proti tej bolezni. Oboje uporabljamo v koncentraciji 1,5%. Pri nas s tem škropljenjem ne bomo imeli posebnih stroškov, saj bomo z vodo nekoliko namočeno bakreno apno, kar zmešali s svinčnim arzenatom.

Posebno važno je, da poškrpimo prva žarišča plesni že pred deževnim vremenom. Tedaj je tudi skrajni čas, da se večjih napadov plesni že kolikor toliko lahko ubranimo. Se bolje pa je, če škropimo krompir, preden se bolezen sploh pojavi. Posebno prizadene plesen zgodnje vrste krompirja. Te so namreč najmanj odporne. Pomagamo si tudi s poznejšim izkopom pri poznih vrstah

krompirja, da tako zmanjšamo možnost okužbe gomoljev. Na odpornost proti plesni pa vplivajo tudi kalijeva gnojila.

Ko poznamo nevarnost in škodo, ki nam jo povzročajo, bomo zato radi upoštevali, kar nam znanost v kmetijstvu že nudi in tako tudi uspešni pridelati kar največ pridelkov.

Marko Glazar

V neposredni zvezi z vzbujanjem interesa turistov za Radovljico in njeno okolico pa so nedvomno prometne zveze. Ne moremo namreč računati z večjim številom stalnih gostov, če ne bodo le-ti imeli možnosti, kar najhitreje in večkrat na dan obiskati Bled in druge okoliške kraje. Zato je potrebna tudi ustrezná avtobusna zveza.

Le z ureditvijo vseh teh plemov pa bo šele možno skelpati pomembnejše pogoje z inozemskimi gosti, pa tudi domačim turistom bo omogočena udobnejši počitek in razvedrilo v Radovljici.

Vsak vameten živinorejec bo zavaroval svojo živino

Akcija za kolektivno zavarovanje živine

Ze od nekadaj je živinoreja za gorenjskega kmeta zelo važna, če ne najvažnejša gospodarska panoga. Zato je nesrečje pri živini zelo močno občutil. Prav posebno pa je bil prizadet bajtar z eno ali dvema kravama. Če mu je poginila ali se pobila v planinah edina krava, se dolga leta ni izkopal iz težav. Zato so težnje po zavarovanju pred nesrečo že zelo stare.

OD SAMOPOMOČI DO KOLEKTIVNEGA ZAVAROVANJA

V preteklosti so bili kmetje prisiljeni sami iskati ukrepe, ki bi vsaj delno pomagali omiliti škodo pri nesrečah z živino. Zato so v nekaterih gorenjskih vaseh (Naklo, Ribno, Voklo, Sovodenj) ustanovljali samopomoči. V skupno blagajno so vplačevali določen letni znesek od vsake glave živine. Ob nesreči pa so gospodarju, ki je utrpel škodo, izplačali del vrednosti za poginulo živinčce, če je blagajna to prenesla.

Po osvoboditvi pa so mnogi kmetje segli po zavarovanju pri Državnem zavarovalnem zavodu. Kljub temu, da so težko plačevali precej visoke premije (2,3 do 4 procente od zavarovalne vsote) so nekateri napredni kmetje zavarovali vso svojo živino.

Minulo leto pa so prišli uslužbenci Državnega zavarovalnega zavoda na dan z idejo, skupnega zavarovanja v okviru kmetijskih združenj. Znižali so procent prispevka na 1,8 in se vneto lotili dela. Uspehi niso izostali. Najprej so sklenili pogodbo o kolektivnem zavarovanju živine s Kmetijsko zadrugo Zirovnica. Za sedaj so zajeli v kolektivno zavarovanje šele govedo, razmišljajo pa že o kolektivnem zavarovanju konj in prašičev. Kljub temu, da so v Zirovnici plačali kmetje celoten znesek zavarovalnih pristojbin, so zavarovali 423 goved (nad 80%). Odslej je šlo naglo. Sledile so kmetijske zadruge Lancovo, Bohinjska Bela, Radovljica in Dovje - Mojstrana. Na Bohinjski Beli je plačala zadruga 50 odstotkov zavarovalne pristojbine, na Lancovem, v Radovljici in na Dovjem pa so plačali kmetje sami okrog 60 odstotkov od zavarovalne premije. V vseh vaseh so kmetje zavarovali nad 90 odstotkov goveje živine.

PRIROČNE LEKARNE ZA POMOČ ŽIVINI

Čim večje število goveje živine bo zajete v kolektivno zavarovanje, tem lažje bo zavarovalni zavod kril škodo, ki bo nastajala in tem nižji bo odstotek zavarovalne pristojbine. Državni zavarovalni zavod pa se zaveda, da se lahko mnoge nesreče preprečijo že vnaprej. To bo mogoče doseči predvsem

s sistematičnimi pregledi živine, s porastom znanja živinorejcev o nujenju pomoči živini in z mrežo priročnih lekarn po vseh živinorejskih vaseh. Vsem zavarovancem bodo odslej veterinarji Državnega zavarovalnega zavoda dvakrat letno brezplačno pregledali zavarovano živino. Po mnogih vaseh pa je Zavod že razdelil lekarne z instrumenti in zdravili za pomoč živini. Kmetijska zadruga Zirovnica je prejela doslej tri priročne lekarne. Hiše, kjer bodo nameščene postaje za prvo pomoč živini, bodo označene z modrimi križi na svetlosivih ovalnih tablah. Zavod je sklenil, da bo 15 odstotkov zavarovalnih pristojbin vračal kmetijskim zadrugam v obliki zdravil in instrumentov za priročne lekarne.

ZAVAROVALNI ODBORI PRI KMET. ZADRUGAH

Povsod, kjer člani kmetijskih združenj kolektivno zavarujejo svojo živino, pomagajo odborniki zadržnih odborov uslužbencem zavarovalnega zavoda pri njihovem delu. Zavedajo se, da je ta ukrep tudi sredstvo za dviganje zadržne zavesti in za krepitev gospodarske moči kmetijskih združenj. Na Spodnjem in Zgornjem otoku je svojčas 7 članov izstopilo iz kmetijske zadruge. Ob akciji za kolektivno zavarovanje pa so se prepričali, da so na zadržni osnovi možni takšni go-

spodarski ukrepi, kakršnih posameznik ne zmora. Zato so vsi ponovno vstopili v zadrugo.

Zadržnike bo zblíževal med seboj tudi zavarovalni odbor, ki ga bodo ustanovili povsod tam, kjer bo sklenjeno kolektivno zavarovanje. V tem odboru bosta poleg drugih tudi referent za živinorejo in zastopnik Državnega zavarovalnega zavoda. Odbor bo upravljal s postajami za pomoč živini in pomagal bo urejati zavarovalne odnose.

KAJ PRAVIJO USLUŽBENCI ZAVAROVALNEGA ZAVODA

V Zirovnici so uslužbenci DOZ naleteli na starejšo ženo, ki bi silno rada zavarovala svojo edino kravo, ni pa imela denarja, da bi plačala premijo. Zastopnik zadruge ja razumel njeno stisko, in je zložil znanjo potreben denar. Nesrečen slučaj je hotel, da je njena edina krava že čez mesec dni poginila in zavarovalni zavod ji je izplačal dogovorjeno vsoto. Žena ni našla besed, s katerimi bi se zahvalila zavodu in zastopniku zadruge. Sicer pa je od sklenitve kolektivnega zavarovanja izplačal zavarovalni zvod zirovniškim zavarovancem znesek v vrednosti živine, že pri treh nesrečah.

Včasih pa nalete uslužbenci tudi na izrazite gorenjske trme. Nekdo v Vrbnjah jim je dejal: »Zato, ker so se vsi zavarovali, se jaz ne bom.« Pač hoče biti nekaj posebnega. Uslužbenci zavoda mu puste njegovo mnenje, ker vedo, da bo že v tem letu ogromna večina gorenjskih kmetov kolek-

tivno zavarovala svojo živino in da se bo o koristih zavarovanja sčasoma sam bolje prepričal, kot bi ga mogli oni.

V vseh vaseh kjer plača del zavarovalne premije kmetijska zadruga plača živinorejec od te vsote le 1 odstotek. To je tako malenkostna vsota, da ne more biti prav nobenega zadržka, da se živinorejec ne bi zavaroval. Na primer: krava je vredna 50 tisoč dinarjev, zavarovana pa je za 40.000 dinarjev. Od te vsote plača živinorejec 400 dinarjev zavarovalnine na leto. To je vrednost ene kokoši! Ali se torej ne izplača zavarovati živine za tako malenkostno vsoto? Prav gotovo se to izplača, zato bo vsak gospodaren živinorejec zavaroval svojo živino pred nesrečo!

Pohvale vredna pobuda

Na področju bodoče komune Kamnik se bo v tem letu gradilo 88 gnojničnih jam in silosov. Vsem kmetovalcem, ki so se pravčasno prijavili, so bila izdana gradbena dovoljenja še v mrtvi kmetijski sezoni, precejšnji del teh pa je že gotov. Pohvale vredno je zanimanje kmetov ravno na teritoriju KZ Laze-Tuhinj, ki je sklenila registrirati 33 svojim članom uporabljati cement po gradbenem načrtu in to v višini do 10.—dinarjev za 1 kg.

Od petka do petka

Zbor slavistov

Mnogo smo že govorili in še danes govorimo o časnikarski slovenščini ter o slovenščini na javnih zborovanjih in sestankih. Iz dosedanjih številnih razprav je torej razvidno, da se za ta vprašanja zanima precejšen del naše javnosti. Prav nobenega dvoma pa ni, da je za reševanje teh problemov prvi poklican prav zbor slavistov. O vseh teh problemih kakor tudi o problemih svojega društva, o znanstvenem in pedagoškem delu je razpravjal v ponedeljek, občni zbor Slavističnega društva Slovenije.

Da bi se izboljšala raven predavateljev slovenskega jezika so mnogi člani predlagali, naj bi se dosedanja zborovanja razširila v tečaje, v katerih bi poglobljali strokovno znanje jezika in na katerih bi predavatelji seznanjali z novimi metodami pouka materinščine.

V Sloveniji se je 6. t. m. začel teden borbe proti tuberkulozi, ki bo trajal vse do 12. junija.

To akcijo prireja Rdeči križ Slovenije pod geslom: »Tuberkulozno primerno zaposlitev — prvenstvena naloga delovnih kolektivov!«

Sekcija za borbo proti tuberkulozi pri okrajnih odborih Rdečega križa in okrajnih svetih za zdravstvo in socialno politiko so se za izvedbo tega tedna in prav tako tudi za nadaljnjo borbo proti tej zavrati bolezni že precej časa pripravljale. V več okrajih so bila številna posvetovanja, ki so se jih udeležili tudi zdravniki in patronažne sestre z namenom, vskladiti programe dela in pravilno usmeriti nadaljnjo borbo proti tuberkulozi.

Zlet telovadcev v Kopru

Kopru.

Pokrajinski zlet »Partizana« v Kopru bo ne le največja telesno vzgojna manifestacija v krajih, ki so bili šele pred kratkim priključeni k Jugoslaviji, marveč bo ena izmed največjih telesno - vzgojnih prireditvev, kar jih je bilo po osvoboditvi v naši republiki. Po dosedanjih prijavah, bo na zletu sodelovalo najmanj 10.000 pripadnikov te organizacije.

Zlet v Kopru ne sodi le med največje telesno - vzgojne prireditve v naši republiki v času 10-letnice osvoboditve, temveč ima tudi velik politični poudarek, zato je prav, da se ga naša mladina udeleži v čim večjem številu.

Nopovedujemo boj tuberkulozi

V petek, soboto in nedeljo bodo številna telovadna društva iz mnogih krajev naše republike, med njimi sta zastopana tudi kranjski in radovljiški okraj, nastopila na velikem Pokrajinskem telovadnem zletu v Kopru.

Pokrajinski zlet »Partizana« v Kopru bo ne le največja telesno vzgojna manifestacija v krajih, ki so bili šele pred kratkim priključeni k Jugoslaviji, marveč bo ena izmed največjih telesno - vzgojnih prireditvev, kar jih je bilo po osvoboditvi v naši republiki. Po dosedanjih prijavah, bo na zletu sodelovalo najmanj 10.000 pripadnikov te organizacije.

Zlet v Kopru ne sodi le med največje telesno - vzgojne prireditve v naši republiki v času 10-letnice osvoboditve, temveč ima tudi velik politični poudarek, zato je prav, da se ga naša mladina udeleži v čim večjem številu.

U NU-junak na čelu junaškega ljudstva

Nekaj iz zgodovine Burme, ki je nerazdružno povezana z življenjem in delom velikega revolucionarja in voditelja U Nuja

Burmanska unija — to je dežela s 604.700 km² in 17 milijoni prebivalci. Dve tretjini prebivalcev je Burmanec. Je republika, svobodna od 1948. leta. Ustava je izdelana na osnovi naše ustave. Ima dvodomni sistem: skupščino in Svet narodov. Strank je v Burmi več. Vlada se opira na antifašistično ligo, v kateri je najštevilnejše zastopana socialistična stranka. Vanjo so vključeni tudi sindikati in kmečka zveza. Liga ima v skupščini 180 mandatov, medtem ko jih ima opozicija le 70. Predsednik republike je dr. Ba U, predsednik vlade in stvarni voditelj velike večine burmanskega ljudstva pa je U Nu. To je velika osebnost, katere življenje je nerazdružno povezano z življenjem vse Burme. Zato je njegov življenjepis zgodovina bojev Burmancev za svojo neodvisnost in zgodovina junaštva pri naporih za konsolidacijo ljudske oblasti in razvoj dežele.

Kako je začel

NEKAJ LET PRED II. svetovno vojno je bilo. Nu je bil študent na rangunski univerzi. Burma je bila pod britansko vladavino. Usodo ji je krojil britanski guverner, čeprav je bila v tem času izbrana tako imenovana »burmanska vlada«. To je bila doba rivalstva, korupcije in oportunitizma v vrhovih raznih »burmanskih« strank. Na drugi strani pa se je v tem času začelo močno ljudsko gibanje. Stavke delavcev, upor kmetov in demonstracije študentov so bile vse pogostejši pojav. Gospodarstvo je bilo v rokah tujcev, po večini Angležev. Zato se je boj za svobodo izenačeval z bojem proti kapitalizmu.

Na rangunski univerzi so v

1945. leta so bili Japonci izgnani iz Burme. Pri tem so imeli nemalo zaslug burmanski borci — antifašisti. Toda Velika Britanija se je vrnila v Burmo s svojimi »starimi pravicami«. Zato je bilo kot na dlani: boj za svobodo je treba nadaljevati!

Pri tem so se spet najbolj odlikovali »takini«. Spet se je dvignil val protibritanskih stavk in na vseh straneh so izbruhnili nemiri. Da bi se nekako izkopal iz težkega položaja, so Britanci predlagali Burmi načrt, po katerem naj bi Burma dobila neodvisnost v petih letih. Nove stavke so bile znak, da je ta ponudba odbita.

Zato so Britanci prišli na dan z novim predlogom. Sestavila naj bi se burmanska vlada iz antifašistov — »takinov«. Brez zlih slutenj so »takini« pristali

rušena Burma prvič svobodno zadihala, pa so se proti njej zarotili njeni notranji sovražniki. Začelo je obdobje težke državljanske vojne.

Glavne uporniške sile, stalistična komunistična partija, ki se je nazivala »Bela zastava« pod vodstvo Tan Tuna, potem trockistična »Rdeča zastava«, Karenci, »bela grupa« odpadnikov iz lige muslimanske sekte mudžahida itd. Vse te grupe so delovale nekaj časa strnjeno, potem vsaka zase in pozneje v različnih kombinacijah.

V 1948. letu je bil položaj zelo negotov. Samo človek kot je U Nu je lahko uspel. Tudi v trenutku, ko je bilo ozemlje legalne Burme omejeno zgolj na glavno mesto Rangun in se je krog njega vse bolj ožil sovražni obroč, ni klonil. Nasprotno, z močno ljudsko vojsko je uspel razbiti blokado, in v razmeroma kratkem času nekaj let je praktično zatrl vsa večja žarišča uporov v deželi.

Večjo nevarnost so ob koncu državljanske vojne na Kitajskem povzročali le razbiti ostanki kuomintangovcev, ki so se zatekli na burmansko ozemlje, da bi odtod vpadali na Kitajsko. Vendar je U Nu tudi pri likvidaciji teh tolp uspel, deloma s silo, deloma pa po diplomatski poti. V prizadevanju, da se doseže v Organizaciji združenih narodov sklep, da se Kuomintangovci morajo odstraniti iz Burme, je prav jugoslovanska delegacija vsestransko podprla to burmansko zahtevo.

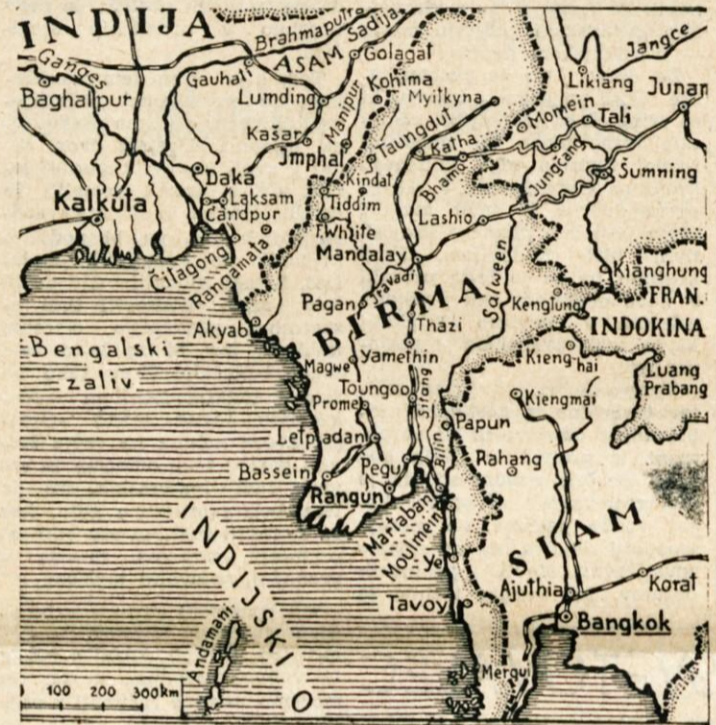
Na poti napredka

KLJUB TEŽAVAM, ki so jih povzročali upori, je svobodna Burma hitro napredovala. Sproščene sile ljudstva je moder vodja, kakršen je U Nu, znal pravilno usmeriti v delo za korist veže dežele.

Danes, ko je položaj v deželi že močno stabiliziran, Burma krepko udarja temelje svojih lastnih industrij, za katero je bila v preteklosti prikrajšana. Pri gradnji novih industrijskih objektov in hidrocentral uspešno pomagajo Burmancem naši, jugoslovanski strokovnjaki.

Eno največjih del, za katerim stoji osebno predsednik U Nu, je nedvomno agrarna reforma. Burma je pretežno poljedelska država. Predvsem je poznana po ogromnih riževih poljih, saj vrednost pridelanega riža presega 90% celokupne vrednosti kmetijske proizvodnje. V kmetijstvu pa so se ohranili še prav posebno močno stari, pol fevdalni odnosi. Zato je bila agrarna reforma prva skrb vlade, prvi korak na poti k uveljavljanju novih družbenih odnosov v deželi. Ta naloga se uspešno izvršuje, ni pa še do kraja opravljena.

Hkrati z naporji za vsestran-

1936. leta je začela v Rangunu velika stavka. Demonstranti so zažgali pred sodiščem britansko zastavo. To stavko je vodil Takin Nu.

(Od takrat je Nu nosil ime Takin Nu in s tem imenom je prišel v zgodovino. Toda 1952. leta je izjavil, da izpušča prvi del imena — Takin — in da se bo odslej imenoval U Nu. U bi po naše pomenilo gospod. On noče biti še naprej »gospodar«, ker je to v deželi, ki gradi novo, socialistično družbo — anahronizem.)

Od tedaj, ko je prvič posegel v revolucionarno zgodovino Burme, se je U Nu vse bolj odlikoval. Bil ni samo dober govornik. Znal je pritegniti ljudi. V njegovem govoru, v njegovem vedenju, v njem samem, je bilo nekaj pristnega, neposrednega, nekaj, kar je človeka privlačevalo.

Težka revolucionarna pot

NEVARNOST, KI JO je predstavljal Japonska za evropsko nadoblast v jugovzhodni Aziji, je bila od strani naprednih sil v Burmi ocenjena kot pozitivna. Zato ni čudno, da so se v svoji revolucionarni dejavnosti za osvoboditev dežele na Japonsko opirali tudi »takini«. Eden najvidnejših vodij burmanskega ljudstva Aung San je n. pr. zbežal na Japonsko. Nekateri »takini« so odšli v japonske vojaške šole itd.

Ko pa so japonski okupatorji zasedli jugovzhodno Azijo, so domačini uvideli, da se je spremenil samo gospodar, da pa se vse drugo ni bistveno spremenilo. Čeprav so »takini« v začetku sodelovali z Japonci, so se kmalu od njih ločili in začeli delati »na dve strani«. Podprli so burmansko narodnoosvobodilno gibanje, ki je naraščalo iz dneva v dan.

To je bila doba težkih preizkušenj. Med organizatorji ilegalnega upora proti Japoncem najdemo Takin Nuja in Aung Sana. V tem času se je organizirala Antifašistična liga svobode.

na ta predlog. Aung San, komandant burmanske vojske, je sestavil vlado. Na čelo nove Ustavodajne skupščine pa je prišel Takin Nu.

Toda napore Aung Sana, da pripravi vse potrebno za dokončno osvoboditev Burme, so prekrizali zločinci, ki so v juliju 1947. leta vdrli v kabinet ministrskega predsednika, kjer je pravkar zasedala vlada in z brzostrelkami pobili 7 navzočih ministrov, med njimi tudi Aung Sana.

Izgledalo je, da so ti strelji započeli usodo Burme, čeprav je malo pred tem datumom Ustavodajna skupščina že izglasovala sklep, da Burma ne bo ostala v Britanski skupnosti narodov.

Ulica v Rangunu v ozadju Sule pagoda

Toda v teh trenutkih je na čelo gibanja za svobodno Burmo stopil Takin Nu.

Konec leta 1947 je Takin Nu podpisal v Londonu sporazum z vlado Clementa Ateeja. Burma je bila priznana kot popolnoma neodvisna država. 4. januarja 1948. leta ob 4. uri in 20 minut je bila prvič razvita nova burmanska zastava s šestimi zvezdami. Prva etapa bojev za neodvisnost dežele je bila zaključena.

Zmagovalec v državljanski vojni

V TEH TRENUTKIH, ko je od dolgega kolonialnega suženjstva izmučena in v vojni raz-

DRUŽINSKI POMENKI

Pred počitnicami

Solsko leto gre h koncu in naši otroci se že veselijo brezskrbnih počitniških dni. Nekateri jih bodo preživel doma, drugi pri sorodnikih v mestu ali na deželi, tretji zopet na taborjenju ali okrevališču, v planinah in ob morju.

Odhod na počitnice je vedno združen s skrbmi in težavami za garderobo. Deklice in dečki od desetih do štirinajstih let nam še posebno radi povzročajo sitnosti. Ze nekoliko odrasli so, zato želijo biti lepo oblečeni, a vendar tako, da bi jim to omogočilo svobodo pri igri in zabavi. Če ne bomo odšli na odhiti skupno z njimi, potem moramo upoštevati, da bodo na letovanju ali taborjenju prepuščeni sami sebi. V tem primeru naj nekaj enostavnih in praktičnih delov obleke nadomesti celotno garderobo. Vzročasta obleka za deklice naj bo n. pr. sestavljena iz dveh oziroma treh delov (bluza, krilo in bolero), tako da nosi bluza lahko v kombinaciji s hlačami ali novim krilom, krilo pa k enobarvni bluzi. Za dečke bomo prav tako pripravile dvoje športnih srajc in hlačk, majico in pa seveda kopalne hlačke.

Pri teh pripravah nikar ne mislimo na prevelike izdatke. Otroci marsikaj že imajo, nekaj jim bomo popravile, nekaj pa dokupile. Kovčke jim bomo tako ali tako napolnile samo s predmeti, ki jih bodo na leto-

vanju res lahko koristno uporabili.

Pa tudi za svoj odhiti bomo s smotno ureditvijo naših oblek skušale zmanjšati stroške na minimum. Pripravile jih bomo v skladu z zemljepisnimi in turističnimi posebnostmi kraja, v katerem bomo letovale. V gorsko letovišče bomo vzele s seboj v glavnem športne obleke, v obmorske kraje z velikim tujskim prometom pa poleg obleke za plažo tudi eno ali dve boljše obleki za družbo

in ples. Predvsem ne smemo pozabiti na kopalni kostim. Lahko ga napravimo iz enobarvnega, črtastega ali kako drugače vzorčastega materiala. Letošnja moda priporoča kopalne obleke v celem. Seveda so za sončenje praktičnejše dvodelne, a za plažo so mnogo boljše enodelne. Te se zapenjajo navadno na hrbtu in to z gumbi ali zadržki. Ženskam z močnejšo postavo se najbolje poda kopalni kostim iz črtastega blaga.

Sadne sokove dojenčkom

Sadni sokovi so zaradi bogastva vitaminov izredno priporočljivi ne samo za odrasle, ampak tudi za dojenčke. Strah staršev, da sveže sadje oziroma sok škoduje prebavi, je največkrat neupravičen. Moderna pediatrija celo predpisuje, da matere redno dajejo dojenčkom sadne sokove. Kakor hitro je otrok star mesec dni, že lahko uživa pomarančni ali tudi paradiznikov sok. Kasneje se pomenimo z zdravnikom, šele z njegovim privoljenjem nudimo dojenčku tudi češnjev, jabolčne, korenjeve in druge sokove.

Sadni sokovi so nujno potreben dodatek v dojenčkovi prehrani zaradi tega, ker vsebujejo dovolj vitamina C, katerega je premalo v materinem mleku. Dojenčku dajemo vedno le hladen sok, da s segrevanjem ne uničimo vitaminov in s tem njegove vrednosti.

Če pije dojenček pomarančni sok, potem izberemo za to sladke in zrele plod. Sok predcedimo in ako se nam zdi prekisel, mu dodamo še nekoliko sladkorja. Paradiznikov sok pripravimo na isti način. Ta je najboljši iz svežih plodov. Če pa nimamo teh, ga lahko zamenjamo s sokom res dobre konzerve. Najbolj priporočljivo

je, da dojenček izmenoma uživa zdaj pomarančni, zdaj paradiznikov sok. Dajemo ga mu po žlički, in le če ga tako ne mara piti, po steklenički. V tem primeru ga pomešamo z malo vode in sladkorja. Otroku, ki sadnih sokov na noben način noče uživati, dajemo C vitamin tablete, raztopljene v mlečni vodi. Čez 10 dni zopet previdno poskusimo s sokom.

Nikdar pa pri tem ne smemo pretiravati, poznati moramo pravo mero. Za dojenčka, ki je dovršil en mesec starosti, zadostuje ena kavna žlička dnevno. Vsak naslednji teden mu dajemo eno žličko več, tako da po tretjem mesecu popije dnevno že četrtno skodelice, ko pa je star eno leto, pa naraste ta množina na pol skodelice dnevno.

Moda

Moderna enodelna kopalna obleka, kombinirana s širokim belim trakom.

RECEPT

PLJUČA V PAPRIKI

Polovico telečjih pljuč skuhamo v slani vodi, jih shladimo in zrežemo na rezance. Na slanini (5 dkg), zrezani na koščke in surovem maslu (2,5 dkg) pražimo sesekljano čebulo, ji dodamo pol žličke paprike in kumino ter pljučke. Vse zalijemo z juho ter pokrijemo dušimo. V 1/2 litra kisle smetane razžarkljamo 1 dkg moke, 1 rumenjaki ter med stalnim mešanjem vse še enkrat prevremo. Po okusu okisamo še z limono.

Drobní nasvet

Presoljeni jedi popravimo o kus, če nad loncem, v katerem se kuha, razgrmimo čist prtlič, namočen v čisti vodi, ga pokrijemo in pustimo tako 15 minut.

GLAS GORENJSKE

Izdaja: Casopisno, založniško in tiskarsko podjetje »GORENJSKI TISK« Kranj, Koroška cesta 6.

Direktor in odg. urednik: Slavko Beznik.

Urejuje: uredniški odbor

Tel. šte. uredništva in uprave 475 / Tek. rač. pri KB Kranj šte. 61-KB-1-Z-135 / Izhaja vsako soboto.

Letna naročnina 400 dinarjev polletna . . . 200 dinarjev četrtletna . . . 100 dinarjev Posamezna šte. stane 10 din

V vseh sekcijah živahno delo

Zvečer, ko potihnejo udarci klavir, se radi zberemo stari in mladi Kroparji v svojem novem, obsežnem kulturnem domu, ki so ga po nekaj letih le dogradili (vendar še ne povsem uredili) in kjer je dovolj prostora za vse — tudi za kino predstave. V njihovem kulturno-umetniškem društvu »Stane Zagar« deluje kar 5 sekcij. Težko bi bilo reči, katera sekcija je najaktivnejša. Vsaka zase si prizadeva in vse skupaj

bro uspele. Največ uspeha je doživela drama »Plavž«, s katero so tudi gostovali. Pevska sekcija ima ženski, moški in mešani pevski zbor, ki vsi že nekaj časa z uspehom nastopajo in sodelujejo na mnogih prireditvah in vseh proslavah. Glasbena sekcija vključuje orkester in dva plesna ansambla za narodne plesne. Orkester, ki šteje 30 godbenikov - amaterjev (večinoma preprostih de-

mu, da ji manjkajo nekatera glasbila, precej pomeni v živahnem kulturnem življenju Kropce.

V osnovanju je tudi ljudska knjižnica. Za nabavo knjig dobiva denar od občinskega ljudskega odbora, zato za sedaj še ne spada v upravljanje kulturno-umetniškega društva.

V najtesnejši povezavi z društvom pa dela Ljudska univerza, ki je pravzaprav ena njegovih sekcij. Predavanja je bilo letos v Kropi in sosednjih krajih več kot 15, ki so bila vsa zadovoljivo obiskana (povprečno 40 poslušalcev). Predavanja so bila vsebinsko zelo pestra. Na njih so poslušalci lahko slišali o lokalni zgodovini, o zgodovini železarstva, o zunanji in notranji politiki, o jeziku itd. Kljub temu, da so bili predavatelji večinoma domači ljudje, so bila kvalitetna in so mnogo doprinesla k prosvetni vzgoji kroparskih kovačev.

Zadnje predavanje LU v Domžalah

Ob zaključku letošnje sezone je priredila Ljudska univerza zelo zanimivo predavanje o razvoju naše slovenske narodne pesmi, ki ga je imel prof. Ebbin Bojc. Predavanje je bilo ilustrirano z nastopom gimnazijskega pevskega zbora in moškega pevskega zbora DPD »Svoboda« iz Domžal pod vodstvom prof. Staneta Habeta. Kot recitatorji pa so nastopili tudi dijaki in dijakinje nižje gimnazije ter dijaki Usmjarskega tehnikuma.

Produkcija Glasbene šole v Škofji Loki

Glasbeno življenje v Loki je še vedno razgibano. Prejšnji teden smo poslušali instrumentalno in solistično produkcijo Glasbene šole, obetata pa se nam še koncert 11-letne pianistke Marije Kocjančičeve (žela je velik uspeh na koncertu v Ljubljani) in produkcija glasbene šole KUD »Tone Sifrer«.

Na prvem večeru je bilo kar prevec instrumentalistov in so zato tudi najboljši težko prišli do izraza. Od violinistov je bil posebno dober Tomaž Podnar, pa tudi nekateri iz nižjih letnikov. Izstopale so tudi tri pianistke in vsi — sicer redki — pihalci. Res je, začetniki tudi niso imeli kaj pokazati. Ze samo dejstvo, da smo dobili dobrega klarinetista s polnim zvočnim tonom, kot je Tone Rutar, priča, kako prepotrebno dopolnilo je glasbena šola popolni gimnaziji, ki smo jo tudi letos dobili.

Edina šibka točka drugega večera, koncerta solistov iz razreda prof. Klepca, je bil obisk.

Sporod je bil deljen v svetovni in slovanski del. Najbolj so bili zastopani italijanski baročni mojstri (Bononcini, Scarlatti, Pergolesi, Marcello), pa tudi Grieg, Mozart in seveda mojster samospeva Franz Schubert. V slovenskem delu pa Čajkovski, Chopin, Vilhar, Krek, Adamič itd. Z dobrim materialom sta presenetila učenca prvega letnika baritonist Marjan Kovač (posebno v Vaccajevi »Come il candore«, je prišel do izraza njegov mehki, nepokvarjeni glas) in slepa mezosopraniška Elizabeta Pohorec. Njen dvojen trud je bil bogato poplačan z aplavzom navdušenih poslušalcev, poseb-

no ob Schubertovi pesmi »Litanije«. Težo programa je nosila učenka petega letnika Anica Oblakova, ki je pela tudi arije. S težkim programom sicer ni tako ogrela poslušalcev kot sopranistka Cvetka Pibernik, pokazala pa je največ tehničnega znanja. Pibernikova je pela skladbe, ki že same zagotavljajo uspeh, toda ona jih je tudi zelo lepo zapela, posebno Gri-

egovno »Jaz ljubim te« in Chopinovo »Dekliško željo«. Zelo je napredovala od lanskega leta in vložila v petje največ čustva. Intimno sta pri klavirju spremljala pevce profesorja Klepec in Capuder. Prijeten večer je pokazal, da se tudi doma lahko oblikujejo dobri pevci, posebno še, če so v dobi šoli.

Za novo gimnazijsko poslopje

Pred nedavnim je Svet za kulturo LOMO Kamnik razpravljal o predloženem osnutku gradbenega programa za gradnjo novega gimnazijskega poslopja v Kamniku. Gradbeni program, ki je bil z manjšimi dopolnitvami sprejet, predvideva med drugim, da bi bilo v tej zgradbi 18 učilnic po 64 m², predavalnice za kemijo, biolo-

gijo in fiziko, posebne prostore za zbirko učil, pevsko sobo, risalsalno, kabinete, knjižnico in delavnice za ročne spretnosti. Poleg teh prostorov bi naj bili še administrativni prostori, garderobe, ambulanti prostori, prostori za kulturno-prosvetno delo, s telovadnico, kino dvorano, sanitarijami in drugimi potrebnimi prostori. Po tem programu bi imela stavba poleg kulturnice še tri stanovanja in druge potrebne prostore. Skupno bi obsegala 2310 m² koristne površine. Od te bi odpadlo 46% na šolske prostore, 390 m² ali 8% na administrativne prostore, 1100 m² ali 22% na kulturno-prosv. del in 1200 m² ali 24% na ostale prostore.

Jeseniška LU je zaključila s tečaji

Minulo soboto je organizirala Ljudska univerza na Jesenicah, ki deluje v okviru DPD »Svoboda« Jesenice, stenografske izpite. Z njimi je zaključila tako jezikovne kakor tudi strokovne tečaje, organizirane v letošnjem šolskem letu, ki jih je bilo skupaj kar osem in ki jih je obiskovalo nad 200 tečajnikov. Prejšnja leta se LU na Jesenicah ni ukvarjala s tečaji, temveč je organizirala le splošna tedenska predavanja. V minuli sezoni je prvič organizirala jezikovne tečaje, v letošnji pa še strokovne: strojepisni in stenografski tečaj. Vsi tečaji so dosegli lepe uspehe.

Tak gradbeni program je bil dan v izdelavo in pričakujejo, da bo idejni projekt gotov še v tem letu.

Redek jubilej

Preteklo nedeljo sta praznovala zakonca Janez in Rozalija Kompare na Orehku pri Kranju 50-letnico svojega skupnega zakonskega življenja. Nikoli sprta, sta složno prenašala življenjske težave in se tudi skupno veselila svojih uspehov.

Vzgojila sta petero otrok, štiri sinove in eno hčerko ter vsakega od njih preskrbela za življenje. Vse to sta zmogla le z varčnostjo, skromnostjo in nenehno skrbjo za družino.

Bila sta vedno zavedna Slovenca in državljana. Ob koncu prve svetovne vojne nista hotela ostati pod Italijani in prav tako nista ostala na Koroškem ob plebiscitu, temveč sta raje odšla v Jugoslavijo. Za časa narodnosvobodilnega boja sta po svojih močeh podpirala, njihovi sinovi pa so aktivno sodelovali.

V nedeljo so se zbrali vsi njihovi otroci s svojimi družinami in srečni v skupnem veseljem razpoloženju preživeli ta dan.

Ob tem redkem jubileju srečnima zakoncema čestitamo in želimo, da bi živela še dolgo let.

Razstava partizanske grafike v Kranju

V nedeljo, 5. junija je bila v Mestnem muzeju odprta razstava partizanske grafike. Razstavljenih je 50 del slikarjev: Alenke Gerlovič, Vita Globočnika, Božidarja Jakca, Vlada Jordana, Doreta Klemenčiča, Toneta Kranja, Franceta Miheliča, Nikolaja Pirnata, Franceta Slane, Iveta Šubica ter Dragota in Nandeta Vidmarja. Izbor gradiva je pripravilo Društvo likovnih umetnikov LRS. Razstava bo odprta do 20. junija.

Kroparski igralci KUD ob uprizoritvi »Plavža«

dosegajo uspehe, ki zgovorno pričajo o kulturni rasti tega najstarejšega slovenskega industrijskega kraja.

Igralska družina je letos uprizorila 3 premiere: dramo »Plavž« in komediji »Draga Ruth« ter »Burka o jezičnem dohtarju«. Tovariš Jože Solar, ki vodi dramsko sekcijo, nam je povedal, da so uprizoritve zelo do-

lavcev) je, vsaj za tako majhen kraj kot je Kropa, precej številni.

Plesna ansambla do sedaj menda še nista imela samostojnih nastopov, z uspehom pa sta se predstavila občinstvu že na mnogih prireditvah skupaj z ostalimi sekcijami.

Prezreti ne smemo še dela godbe na pihala, ki kljub te-

DPD »Svoboda« Primskovo v Dražgošah

Preteklo nedeljo je DPD »Svoboda« Primskovo gostovala v Dražgošah. Gostovanje je bilo v okviru proslav 10-letnice osvoboditve.

Po uvodnem govoru člana SZDL tovariša Humarja so nastopili tamburaši pod vodstvom učitelja Ambroža. Pod skrbnim vodstvom neumorne Julke Mandeljc je nastopil tudi moški in mešani pevski zbor. Posebno pa je presenetila folklorna skupina in tudi recitatorja sta

svojo nalogo dobro izvršila. Dražgošani so člane »Svobode« s Primskovega toplo sprejeli in jim bili za obisk zelo hvaležni, kar so pokazali s pristrnim slovesom ob odhodu. Oboji so si želeli skorajšnjega svidenja.

Sedaj se DPD »Svoboda« Primskovo pripravlja že za prihodnjo sezono, ko bo z glasbeno prireditvijo proslavila 10-letnico obstoja ženskega pevskega zbora.

Vokalni koncert APZ

VEČER PRIREDB NARODNIH PESMI

Akademski pevski zbor ljubljanske univerze nas je že drugič obiskal in nas razveselil z narodno pesmijo, ki jo ta zbor prav posebno goji. Lansko leto nam je posredoval narodno obredno pesem iz raznih predelov naše ožje domovine, letos pa nam je s svojim stilnim koncertom prikazal narodno pesem v različni obdelavi naših vidnih skladateljev. S tem, da se APZ izključno posveča narodni pesmi, nadaljuje lepo tradicijo, ki sta jo pri nas začela in tako

uspešno vršila dr. Stanko Vurnik in France Marolt. APZ je danes idealna pevška skupnost, ki daleč presega druge naše amaterske pevске zore. Predvsem je treba poudariti idealno stremeljenje njegovih članov, ki najdejo dovolj časa, da se posvetijo razen svojemu študiju še intenzivnemu delu na polju pevsko-glasbene kulture.

Sporod koncerta je obsegal 18 narodnih pesmi s prav tolikimi obdelavami v preprosti ali zapleteni glasbeni harmonizaciji. Pri tem nastane seveda vprašanje, kako daleč sme iti skladatelj s harmonizacijo narodnih pesmi. Pesmi, ki smo jih slišali, so tako umetno prirejane, da so to že popolnoma umetne pesmi, soneče le na narodni motiviki, dočim smo narodno pesem dosedaj vajeni slišati v preprosti, prirodni obliki. Od 18 skladb je bilo 8 prvič izvajanih.

Ze lansko leto smo ugotovili izredno inteligenco tega zbora,

ki je kos najtežjim pevskim skladbam. Letos moramo njegove odlike še bolj podčrtati. Naj omenimo le nekatere. Pevski zbor razpolaga z izrazitimi, sočnimi, lepo barvanimi in ubranimi glasovi, ki se harmonično zlivajo v eno celoto; ima plemenito zvočnost, intonacijsko čistost; kultivirano dikcijo in zmoglost doseči tehtne in efektivne dinamične stopnje; prefinjen čut za pevski izraz, ki lepo veže posamezne dele v glasbeno celoto. Zbor razpolaga tudi z zelo dobrimi solisti.

APZ ima v dirigentu prof. Radovanu Gobcu vrednega naslednika Franceta Marolta. Njegova interpretacija ni nikjer vsiljiva, ampak je logično zgrajena z velikim umetniškim čutom. Zbor, ki mu precizno reagira, obvlada izredno dobro. Skoraj ne vemo, katerim izvedbam bi dali prednost. Vse so bile kvalitetno na višini, seveda so nas posebno zadovoljili domačini Lipar, Adamič in Gobec.

Iz Domžal

Koncert pevskega zbora

Kakor vsako leto se je tudi letos predstavil pevski zbor DPD »Svoboda« z zelo pestrim sporedom. Sodeloval je tudi pevski zbor iz Ihana. Oba zbora vodi prof. Stane Habe, ki je silno poštvovalen in neumoren pri svojem delu. Oba zbora sta odpela več narodnih in nekaj umetnih pesmi in žela priznanje vseh poslušalcev. Posebno so nas navdušili pevci iz Ihana in priznati moramo, da so vsaj za stopnjo boljši od domačinskih, kar je vsekakor rezultat večje discipline in poštvo-

valnosti pevcev samih. Prepričani smo, da bo v kratkem tudi domačinski pevski zbor mnogo boljši, ter želimo, da bi nas pevci iz Ihana še večkrat obiskali.

IVERI

JUGOSLOVANSKI
UMETNIŠKI FILM V
ZAHODNI NEMČIJI

RAZSTAVA
JUGOSLOVANSKIH FRESK

Naš filmski režiser František Čap je pred kratkim zrežiral nov umetniški film »Trenutki odločitve«. Direkcija podjetja »Triglav-film« ga je prodala v Zahodno Nemčijo. Tu bodo naši novi umetniški film predvajali v jeseni.

DRUŠTVO PREVAJALCEV
PROTESTIRA

Ko je izšla slovenska izdaja Voznega reda je bilo kritike kar precej. Uvodna navodila so namreč pisana v takem jeziku, ki je vse prej kot slovenski. Prevajalci so s svojo slabo prevedbo naravnost sramotili slovenski jezik in zadržali v njem vsak klic po lepoti in pravilnosti. Društvo prevajalcev čuti pri tem odgovornost in ostro protestira proti vsakemu takemu prevodu.

TRBOVELJSKA GODBA GRE
V FRANCIJO

Delavska mladinska godba »Svoboda-Center« iz Trbovelj je med najdelavnejšimi in najboljšimi godbami v državi. Glede na večkratna povabila bodo marljivi godbeniki 23. junija odpotovali v Francijo. Nastopili bodo v vseh večjih krajih, kjer žive naši rojaki. Upamo, da bodo svoje poslanstvo dobro opravili.

Ob uprizoritvi komedije »Za narodov blagor« v Loki

Poldetu Polencu v slovo

Kot zadnjo predstavo v letošnji sezoni je gledališka sekcija KUD »Tone Sifrer« v Loki uprizorila eno naših najzahtevnejših dram, Cankarjevo komedijo »Za narodov blagor«. Ta uprizoritev pa je bila obenem slovo znanega pevca - solista, režiserja in kulturnega delavca tov. Poldeta Polenca, ki je komedijo tudi režiral. Tov. Polenc, ki je vsa leta po vojni aktivno posegal v kulturno življenje v Škofji Loki, odhaja namreč na novo službeno mesto, v sarajevsko opero. Prav je, da ob tej priložnosti spregovorimo o tem našem vidnem umetniku in o njegovem vsestranskem delu.

V preprosti kmečki hiši ob Poljanščici mu je tekla zibelka. Mati vdova ni mogla, kljub pomoči edine kravice, šolati dveh krepkih fantov, ki sta oba hrepenela po izobrazbi. Antona je poslala v šolo, Poide pa je ostal doma. Postal naj bi kmet in tovarniški delavec, kot so bili mnogi drugi v okolici Loke, kajti samo zemlja jih ni mogla preživljati. Gotovo se ga še spominjajo delavci tovarne »Šeštr« kot mladega krepkega fanta — delavca. Živel je le v skrbi za bolno mater. Skrivaj pa se je oblačil v stara, volga krila in se igral — »gledališče«. Skoraj je že zadržal mladostne ideale, ko se mu je po vojni vendarle odprla pot v gledališki svet. Igralska akademija, pod vodstvom pregodaj umrlega pedagoga in igralca Levjarja, je bil njegov prvi korak. Nato še nadaljna izobrazba pri profesorju Betetu — pa se je razvil, iz kmečkega fanta v opernega solista, režiserja in igralca.

Vsa njegova razvojna pot se je v posebno pestri luči kazala

v njegovem delu doma. Od različne proslave Prešernovega dne v Pušalskem gradu, preko ljudske igre »Naša kri«, »Visoške kronike«, do salonskih dram: »Žene na Niskavurju«, »Sveti plamen« in končno Cankarjevega najtežjega dela, je vsako leto pokazal napredek kot režiser in igralec, ki smo se ga vsi veselili. Vodil in vzgajal je mnoge igralce, včasih tudi s trdo besedo, zato pa so bile njegove predstave vedno med najboljšimi v Loki. Razen vsakoletne premiere je priredil tudi samostojne solistične koncerte. Znal je pritegniti občinstvo in ga tako navdušiti za solopetje, da so sedaj v Loki že redki koncerti, ki ne bi imeli dovolj poslušalcev. Njegovo desetletno delo je bilo ogromen prispevek k razgibanemu kulturnemu življenju v Škofji Loki, zato ga bomo zelo težko pogrešali.

Upamo, da kljub delu na tujih odrih ne bo pozabil domačega.

ŠE O UPRIZORITVI SAMI

V uprizoritvi komedije »Za narodov blagor«, ki je bila, kar lahko mirno trdimo, med najboljšimi v Loki, če ne najboljša, so bili vsi osnovni idejni elementi dela samega upoštevani, dan jim je bil primeren poudarek in ustvarjena je bila prdstava, ki bi mogla zadovoljiti tudi zahtevnejšega poznavalca in ljubitelja Cankarjeve umetnosti. Režiser Polenc in nastopajoči so vložili v komedijo mnogo truda, saj je predstava tekla gladko, jezikovno dokaj čisto in tekoče ter s solidnim obvladanjem vlog — kar vse je za poklicno gledališče dokaj redko pojav. Težo igre so nosili starejši, rutinizirani igralci, ki so zelo uspeš-

no vključevali vrsto mlajših, nadarjenih igralcev, ki šele iščejo svoj igralski izraz.

France Golčič je oblikoval svojega dr. Gorazda kot mogočno (tudi v postavi in kretanjah), močno, samozavestno osebnost, ki ve, kaj hoče, dovolj pozna duševnost svojih nasprotnikov, pa tudi somišljenikov, ter stopnjuje svojo igro (tudi v glasu) vse do konca tretjega dejanja, ko mu Ščuka zaveže čevlji, in je zategadelj notranje načet ter v bistvu strt, kljub nekaterim poskusom pokončne hoje v zadnjem dejanju.

Enakovredno partnerico v tej gnusni politični igri za naklonjenost sicer bogatega in vplivnega, a omejenega in rekli bi skoraj pubertetnega Gornika (kakor ga je prikazal France Kovač) — je dr. Grozd imel v spletkarski, duhoviti, lepi in notranje trdi ženi dr. Grudna — lik, ki nam bo v interpretaciji Mile Valenčičeve ostal brez dvoma še dolgo v spominu. Zdi se mi, da sta ta dva zaigrala tako, kakor si je Cankar tudi zamišljal — in si ne bi mogli želeli boljših. V nekaterih trenutkih se jima je približal tudi Branko Berčič v vlogi Ščuka, žurnalist, edina pozitivna sila v tej gnili, korumpirani družbi.

Ostali igralci so lepo dopolnjevali osnovno trojico, okoli katere se pravzaprav suče celotno dogajanje komedije. Omenili bi morda Pavleta Okorna, ki je sem in tja pokazal svojevrstne igralske sposobnosti, Slavko Primčičevo, ki se mi je zdelo, da je od vseh nastopajočih in po maski i po govoru i po kretanju resnično »doma« v salonu svojega moža dr. Grozda in še Nuško Guzeljevo, ki je dobro zaigrala Matildo.

Gledališče

Prešernovo gledališče Kranj
 Petek, 10. junija ob 20. uri: Bernard Shaw — »Hudičev učencec« — za red B in izven.
 Sobota, 11. junija ob 21. uri: Igor Torkar — »Pisana žoga«. Gostovanje v Mavčičah ob priliki občinskega praznika.
 Nedelja, 12. junija ob 16. uri: Bernard Shaw — »Hudičev učencec«. — Izven in za podeželje.
 Torek, 14. junija ob 16. uri: Bernard Shaw — »Hudičev učencec«, zaključena za tovarno »Iskra«, Kranj.
 Petek, 17. junija ob 20. uri: B. Shaw — »Hudičev učencec«. Izven.
 Nedelja, 19. junija ob 16. uri: B. Shaw — »Hudičev učencec«. Izven in za podeželje. — Zaključek sezone.

Mali oglasi

Takoj zaposlimo 5 ključavničarjev in 1 lakirarja s prakso. Zaželeni so samci, ker je za iste stanovanje preskrbljeno. — Elan, Begunje pri Lescah.
 Na dan letalskega mitinga 5. junija sem zgubila zapestno uro od šole Lesce do postaje v Lescah. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na naslov: Pavla Rutar, Lesce 116.
 Kupim 15 colske obroče (feltno) in lahke zavorne bobne (dromlne) eventualno zamenjam za 16 colske in težje. Alojz Cvenkelj, Ljubno 70, Podnart.
 Naša sem otroško jopico v Kranju. Dobi se pri Florjančič, Partizanska 3.
 Prodajam deteljo lucerno. Košnja celo leto. Klanc 121, Kranj.
 Prodajam prvovrsto njiivo 4000 kvadratnih metrov v Vestru, Stara Loka. Naslov v upravi lista.
 Proda se sadovnjak, stavbna parcela z vrtom in gozd na Bregu pri Predvdoru. Skupna površina 4 ha. Poizvedbe Podpeškar Matija, Breg 11 Predvdor.
 Prodajam 15 električnih drog. Naslov v upravi lista.
 Prodajam dve mladi rodovniški kravi. Grašič Peter, Strahinj 12, Naklo.
 Prodajam zelo dobro ohranjen šivalni stroj »Pfaff« — Klanc 59, Kranj.
 Prodajam ali zamenjam licenciranega bika, starega 14 mesecev, teža 420 kg za kravo. — Langerholc Franc, Sutna 33, Zabnica.
 Podjetje »Odpad« Kranj potrebuje več delavcev. Stalna zaposlitev. Interesenti naj se oglasijo pri omenjenem podjetju na Gorenji Savi.
 »Roleta - Mizarstvo« — Kranj potrebuje 3 tkalce ali tkalke in ključavničarskega mojstra za takojšen nastop. Javiti se je treba z vsemi potrebnimi dokumenti v podjetju.
 Sprejemamo večje število mizarjev za stavbno in sobno pohištvo. Pismene in ustne ponudbe sprejemamo v upravi podjetja. Plača po tarifnem pravilniku. — »Jelovica« medzadružni lesni kombinat Škofja Loka.
 Gospodinjstvo pomočnico, — pridno in pošteno, lahko tudi upokojenka, sprejemam takoj k tričlanski družini brez otrok. Naslov v upravi lista.
 Oddam v najem lepo in kompletno kolarsko delavnico na prometnem in vpljanem kraju. Naslov v upravi lista.
 Preključujem blok štev. 25198 izdan v komisiji trgovini Kranj dne 25. I. 1955. — Jagodic Marija.
 Podpisani Rogelj Ivan, Primsko 181, preključujem neresnične besede, ki sem jih govoril o Krt Dragotu, Primskovo. — Rogelj Ivan.

Objave
 Obvestilo. Zadruga mlekarstva Cirče, Kranj, obvešča cenjene odjemalce, da bo začela s 12. 6. 1955 s prodajo mleka tudi ob nedeljah.
 Na Glasbeni šoli v Kranju bo vpisovanje gojencev za šolsko leto 1955/56 dne 13. in 14. junija. Podrobnosti so razvidne iz šolske oglasne deske. — Ravnateljstvo.
 Ljudski odbor mestne občine Kranj ima na razpolago osnovna sredstva bivšega grosističnega trgovskega podjetja »Preškrba« Kranj, ki jih bo razdelil med podjetja na svojem območju.
 Zainteresirana podjetja naj vložijo v roku 10 dni vloge za dodelitev posameznih osnovnih sredstev. Ze vložene vloge ostanejo v veljavi.
 Spisek osnovnih sredstev je na vpogled pri Tajništvu za go-

spodarstvo in komunalne zadeve.
 V vlogi je navesti tudi eventualno pripravljenost interesenta za celotno ali delno plačilo osnovnih sredstev.
 Likvidacijska komisija.
RAZPIS
 Industrijska čevljarska šola v Zireh razpisuje natečaj za sprejem učencev v šol. leto 1955-56.
 Pogoji: Dovoljena dva razreda gimnazije ali šest razredov osemletke.
 Dovoljno zdravstveno stanje kandidata.
 Starostna doba od 14 do 18 let.
 Sprejemni izpit, ki ga mora kandidat opraviti pred pričetkom pouka iz slovenščine in matematike.
 Prošnji za sprejem, ki mora biti kolkovana s kolkom za din 30 mora kandidat priložiti:
 1. Zadnje šolsko spričevalo.
 2. Rojstni list.
 3. Zdravniško spričevalo.
 4. Kratak življenjepis z opisom premoženjskega stanja staršev.
 Učna doba traja tri leta. Učence se na tej šoli lahko izučijo ročne in strojne izdelave obutve.
 Šola ima lasten internat z nizko oskrbovalnico. Učenec, ki

želi imeti oskrbo v internatu, naj za to napravi posebno vlogo.
 Prošnje za sprejem je vložiti najkasneje do 15. julija t.l. na ravnateljstvo Industrijske čevljarske šole v Zireh.
 Ravnateljstvo

Zahvala

Zahvala. Komunski komite Ljudske mladine Slovenije — Kranj se iskreno zahvaljuje vsem organizacijam in društvom, ter podjetjem, ki so kakor koli pomagala pri svečani izvedbi našega majskega praznovanja delavske mladine Slovenije.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremljali našo ljubljeno teto in sestro

Ano Pergar

k zadnjemu počitku, posebno pa darovalcem cvetja, prečastiti duhovščini, domačemu župniku za ganljive besede pri odprtem grobu, Pevskemu zboru Moravče in vsem onim, ki so nas tolažili ob času njene bolezni — prisrčna zahvala!
 Zalujoča družina Jamšek, Negastrn pri Moravčah, družina Avbelj, Vinje, družina Cerar, Amerika.

Kino

Kino Naklo: 12. junija amer. film »Najboljša leta našega življenja«. 18. junija angleški film — mladinski »Mala balerina«. Predstave v soboto ob 20. uri, v nedeljo pa ob 19. uri.
Kino »Krvave«, Cerklje: 11. in 12. junija angl. film »Mr. Emanuel«. Predstave v soboto ob 20.30 uri in v nedeljo ob 17. in 20. uri.

Kino »Storžič«, Kranj: 10. do 12. junija italijanski film »Nehvaležno srce«. 12. junija zadnji krat. 13. in 14. junija premiera jugoslovanskega filma »Stojan Mutikaša«. Predstave dnevno ob 16., 18. in 20. uri.
Letni kino »Partizan«: 10. do 11. junija premiera amer. barv. filma »Lahko je ljubiti«. Predstava dnevno ob 20.30 uri.
Kino »Svoboda«, Stražišče: 11. do 12. junija franc. film »Oven s petimi nogami«. Predstave v soboto ob 19. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16. uri amer. film »Asfaltna džungla«.

Objava

OLO Kranj je po odobritvi SPK — LRS obnovil v Kranju Ekonomsko srednjo šolo, ki bo v šolskem letu 1955/56 sprejemala dijake v I. razred.
 V I. razred se morejo vpisati dijaki, ki so uspešno dovršili nižjo gimnazijo in imajo iz vedenja najmanj oceno »dobro«.
 Pismeni sprejemni izpiti bodo v petek dne 17. junija ob 8. uri v prostorih I. gimnazije v Kranju. Za sprejemni izpit se dijaki prijavijo s kolkovano prošnjo (drž. kolek din 30.— plus 20 din v gotovini), kateri prilože spričevalo o dovršeni nižji gimnaziji in rojstni list. Prijave je nasloviti na OLO — tajništvo za prosveto in kulturo v Kranju do 15. junija 1955.
 Sprejemni izpiti so iz slovenščine in matematike (pismeno in ustno) ter iz zemljepisa (ustno). Iz matematike in slovenščine odgovarjajo kandidati na vprašanja iz učne tvarine, ki je bila predelana v nižji gimnaziji, iz zemljepisa pa se zahteva poznavanje FLRJ (prirodna bogastva, reke, rudniki, transportno omrežje, turizem, gospodarske dejavnosti itd.).

Razpis

za sprejem učencev (moških) v Industrijsko gumarsko šolo »Sava« Kranj v šolskem letu 1955-56.
 Industrijska gumarska šola »Sava« Kranj pri tovarni gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju, je šola, ki pripravlja izučen gumarski kader. Šola traja 3 leta. Učenci imajo praktično delo v tovarni 4 ure dopoldne, teoretični pouk pa popoldne. Učenci I. razreda dobijo mesečno nagrado din 1.500.—, II. razreda din 2.000.— in III. razreda din 3.000.—. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu imajo absolventi zagotovljeno zaposlitev v tovarni gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju.
 Pogoji za sprejem so naslednji:
 1. da so učenci duševno in telesno zdravi;
 2. da so uspešno dovršili 2 razreda gimnazije ali 6 razredov osnovne šole;
 3. da niso mlajši od 14 in ne starejši od 17 let.
 Prošnje za sprejem kolkovane z din 30.—, izpisek iz matične knjige, šolsko in zdravniško spričevalo, sprejema ravnateljstvo do 5. sept. 1955.
 Šola ima svoj internat, v katerem se učenci lahko hranijo in stanujejo. Vzdrževalnina je din 3.200.— mesečno.
 Učenci imajo možnost za kulturno izživljanje, šport in šah.
 Ravnateljstvo Industrijske gumarske šole »Sava« Kranj

Na Ekonomski srednji šoli v Kranju se ustanovi v šolskem letu 1955/56 enkratni dveletni pripravljalni tečaj za opravljanje privatnih izpitov na tej šoli.
 V tečaj se lahko vpiše 30 tečajnikov.
 V pripravljalni tečaj se bodo sprejemale osebe, z dovršeno nižjo gimnazijo ali tej po stopnji ustreženo šolo, ki so aktivno sodelovale v NOV od leta 1941, 1942 ali 1943 in so bile od leta 1945 stalno zaposlene v predstavnih telesih in njihovih organih, kakor tudi v določenih družbenih in gospodarskih organizacijah ter se zaradi tega doslej niso mogle posvetiti študiju.
 Pod pogoji iz prednjega odstavka se lahko sprejmejo v priprav. tečaj tudi osebe, ki niso končale nižje gimnazije ali njej po stopnji ustrežne šole, če opravijo preizkusni izpit znanja iz slovenskega jezika in matematike v obsegu, ki je predpisan z učnim načrtom za nižje gimnazije.
 Ob koncu vsakega polletja opravljajo tečajniki izpite za posamezne letnike, tako, da opravijo v štirih izpitnih rokih izpite iz snovi za 4 letnike ekonomske srednje šole.
 V pripravljalni tečaj bodo sprejeti kandidati iz območja Gorenjske.
 Prošnje za sprejem v pripravljalni tečaj je nasloviti na tajništvo sveta za prosveto in kulturo pri Okrajnem ljudskem odboru v Kranju. Prošnji je priložiti zadnje šolsko izprijevalo, lastnorčno pisan življenjepis, in poročilo delodajalca o zaposlitvi. Prijave se sprejemajo do 20. junija t. l. Pričetek izpitov bo 22. junija 1955 ob 16. uri v prostorih I. gimnazije. Prošnje je kolkovati z drž. kolekom za din 30.— plus 20 din v gotovini kot okrajne pristojbine.

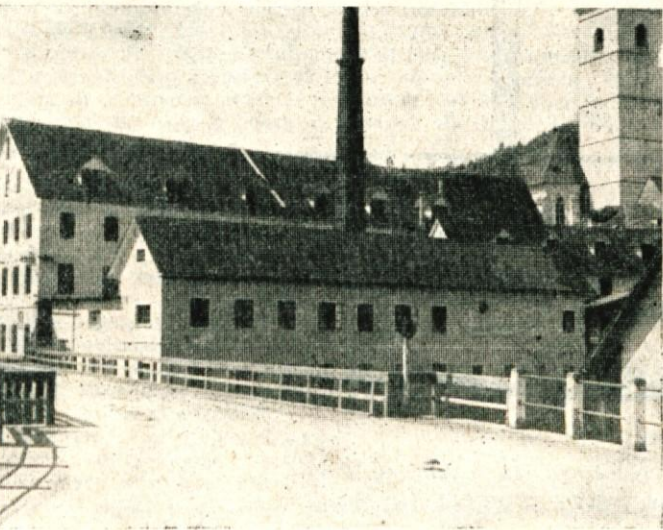
Roleta-Mizarstvo - Kranj
 razpisuje mesto SKLADIŠČNIKA (ALI SKLADIŠČNICE)

Pogoji: najmanj 3 leta prakse v skladišču. Plača po tarifnem pravilniku. Prošnje z vsemi potrebnimi dokumenti in življenjepisom na podjetje.
 Prodajam skoraj nov sejalni stroj. Starc Jože, Praprotna polica 8, p. Cerklje.
 Prodajam elektromotor 3.5 KS. Naslov v upravi lista.

Od Belgijskega Konga do Finske, prodaja najboljših klobuke

Tovarna „Šešir“ iz Loke

Tovarna klobukov »SESIR« v težkoče z nabavo surovin in podobno, je tovarna klobukov začela z večjo produkcijo šele po tej dobi. Kmalu so uveljavili svoje izdelke tudi v tujini in klobuke kot tulce že pred

Zunanji pogled na tovarno klobukov »Šešir« v Škofji Loki

II. svetovno vojno prodajali v vseh deželah sveta.
 Po skoraj 20 letih obstoja je tovarna leta 1938 obnovila strojni park, ki danes spričo velikega napredka tehnike ne ustreza več vsem današnjim zahtevam. Kljub temu pa si je tovarna »SESIR« danes že priborila svetovni sloves, za kar ima največ zaslug ves delovni kolektiv »SESIRJA«, ki je pri delu zelo vreden in discipliniran. kakor tudi ves upravni aparat. Brez pridržkov lahko rečemo, da je tovarna »SESIR« danes med tistimi našimi proizvajalci, ki v največjih količinah izvažajo svoje izdelke, saj »SESIR« eksportira na tuja tržišča od Belgijskega Konga na južno pa do Finske na severu približno tri četrtine svojih izdelkov.
 Tovarna »SESIR« izdeluje najboljše damske in moške tulce ter klobuke iz zajčje in kunčje dlake, ki so kljub temu, da zahtevajo najpreciznejšo izdelavo, res odlične kvalitete.

ustanovitvi tovarne, izdelki se zdalec niso bili takšni kot so danes, čeprav so že takrat izdelovali tulce in klobuke iz kunčje in zajčje dlake. Ker je bila tovarna ustanovljena le nekaj let pred kritičnimi leti 1929 do 1932, ko so bile velike

Oddelek za dokončno valjanje tulcev

★
 Zato vsi:
 Kdor hoče biti lep kavalir najnosi klobuk znamke „Šešir“. „Šešir“ tulec za dame naj si nabavi dekle, tete in mame.

Ekspedicija, ki je odkrila še nedotaknjen grob pogrešanega faraona

Egipt! Dežela večnega Nila, piramid, sfing, mumij in hieroglifov... Dežela faraonov, okrog katerih je spleta ljudska domišljija čudovite bajke in fantastične pripovedke — tako značilno za Orient... Pa tudi dežela ob Suezu, ki se je otrsela imperialističnega pritiska, dežela revolucij in nemirov, ki v zadnjem času vedno znova stopa v ospredje... Dežela, ki s simpatijami gleda na naše zunanjepolitično in družbeno dogajanje.

Piramide — grobnice faraonov — pa stoje nepremično iz veka v vek, kot dovolj zgovorne priče nekdanje kulture, pa tudi fantastične skrivnostnosti, ljudske tvornosti, ki ovija beduino ob toplih puščavskih nočeh, ob zavijanju šakalov...

Tutankamon (Tut-ank-Amon) je bil, preden je postal mumija, egiptovski kralj 18. dinastije takole približno okoli leta 1350 pr. n. št. V svojem devetem letu je zasedel prestol, v svojem devetnajstem pa je že umrl. Od tedaj

dalje pa je izginil, njegovo poslednje bivališče je ostalo skrivnost — dokler se ni angleški lord Carnavon vtregel v glavo, da bo finanširal ekspedicijo v takozvano »Dolino kraljev« pri Luksorju in grob poiskal. Ekspedicijo je vodil arheolog Howard Carter. Med udeleženci je bil tudi nemški učenjak Otto Neubert, ki je kljub prekletstvu ušel smrti in je kot edini preživeli svoje misli o skrivnostni smrti ostalih udeležencev tudi napisal.

Ekspedicija je odkrila doslej nedotaknjeni grob skrivnostno pogrešanega faraona čisto slučajno. Na nekem mestu, ki so ga že hoteli zapustiti, so delavci pospravljali orodje, ko so nenadoma odkrili stopnice, ki so peljale do nekkih vrat, na katerih so opazili kraljevski pečat, znamenje, da za njimi počiva iskani faraon.

Naslednjega dne je lord Carnavon sprejel telegram. S tresočimi, po senzacijah hlepečimi rokami ga je odprl: »Veličastno odkritje! Grob

s pečatom nedotaknjen. Pričakujem Vašega prihoda. Carter.«

Lord Carnavon se je nemudoma odpravil na pot. Skozi prva vrata v novoodkriti podzemeljski svet so prišli po dolgem hodniku do drugih vrat, na katerih pa ni bil nepoškodovan samo kraljevski pečat ampak tudi grozeči napis: »Smrt bo zadela vsakogar, ki bi se drznil motiti faraona pri večnem počitku!«

Kletev faraona! Kletev, ki je zahtevala žrtve, drugo za drugo. Trezno preudarajoča znanost, ki se je bavila s to kletvijo in njenimi žrtvami je ugotovila, da gre pri vseh teh smrtnih primerih za verigo sicer resnično doslednih slučajnosti. V ostalem so tudi marsikateri primer namenoma spravljali v zvezo z odkritjem faraonovega groba, čeprav ni bil z njim v prav nobeni zvezi.

Nekateri — med njimi tudi omenjeni Otto Neubert, seveda pripisujejo kletvi, njihovo čudežno moč, saj so našli v grobu vrsto 3300 let starih zlatih okrasnih predmetov, vaz, figur in kipov, celo obleke in čevlje iz iste kovine, dragocene skrinje itd. Vse to pa je v čudovitem neredu, kar pripisujejo različnim potrebom.

Na vsak način pa je usoda tistih, ki so imeli opravka z ekspedicijo, res več kot nenavadna. Lorda Carnavona je pičila neka egiptovska muha in je — umrl. Pol leta pozneje je umrl njegov brat, takoj nato bolniška sestra, ki mu je stregla, Carterjeva desna roka, Richard Bethell, je nenadoma izginil, tri mesece pozneje je doletelo njegovega brata. Intimni Carterjev prijatelj profesor La Fleur je podlegel neki skrivnostni bolezni. Tudi neki drugi Carterjev prijatelj Arthur Mace enako... V celoti je tako našlo smrt 25 oseb — med njimi seveda tudi Carter — ki so tako ali drugače prišli v stik s faraonovim grobom in so na večini nepojasneni način umrli. Vse te smrti so Egipčani sprejeli z dobršno mero zadovoljstva, saj se je izpolnilo, kar je neki kmet ob izkopu dejal: »Ti tujci bodo sicer našli zlato — z njim pa tudi smrt!«

Različna so mnenja o teh nenavadnih smrtih. Nekateri jih spravljajo v zvezo s posebno vrsto strupov, ki obdrže svojo učinkovitost dolga stoletja; ameriški atomski izvedenci, da so stari Egipčani že odkrili radioaktivnost in povzročili smrt članov ekspedicije, od katere je ostal živ le še Otto Neubert. Na vsak način pa je to ena izmed ugank, ki jih orientalski svet vedno znova postavlja pred strmeče Evropejce.

PRAKTIČEN LIKALNIK ZA GOSPODINJE

Na razstavi »Arts Menagers« v Parizu je bil razstavljen nov izum za gospodinje — poseben model likalnika. Na električni

likalnik je pritrjen majhen rezervoar, iz katerega, če pritisnemo s prstom na majhen gumb, skozi razpršilnik teče voda in nam tako vlaži perilo, da ga laže likamo. Ta rezervoar lahko pritrjimo na vsak likalnik, s čimer gospodinje lahko precej prihranijo na dragocenem času.

RUSTY — SLEPI POTNIK

Pred nekaj dnevi se je vrnil v Anglijo slepi »potnik« Rusty, dve leti star pes, ki je prepotoval 800 milj. Pred desetimi tedni je pes pobegnil od svojega gospodarja Ernesta Thomsona iz Grimsbyja in se zahtekel v obalno pristanišče, kjer se je neopaženo vtihotal na ladjo, ki je odplula v Nemčijo. Seje čez mesec dni potem ga je našel nekdo, ko je pes begal ob Kieleskem kanalu. K sreči je imel pes točen naslov svojega gospodarja na vratnici. Najditelj je to takoj sporočil lastniku in po dolgem potovanju se je Rusty vrnil domov. Pred tem pa mora pes ostati še šest mesecev v pristaniški karanteni.

ČIŠČENJE ČEVLJEV IN BRITJE ISTOČASNO

Najbolj poznan čistilec čevljev v Londonu na Piccadilly trgu, ki že več kot dvajset let opravlja svoje delo na istem mestu, je izpopolnil svojo »obrč« tako, da se gostje lahko v istem času še obrijejo. Zato ima pri sebi še sodoben moderen električni aparat za suho britje. Ta čistilec čevljev je sploh zanimiv mož — bil je oficir konjenice v Meksiku, potem član angleške zračne flote in tudi delavec na Panamskem kanalu, končno pa... Piše se Vivian de Gerr St. George, je iz plemiškega rodu in zato menda zelo dobro ve, kaj ljubijo angleški gentlemeni. Njegov razirni aparat ima še to posebnost, da se po vsaki uporabi sproti avtomatično razkuži.

TUDI ŽIVLJENJE BI ŽRTOVALA ZA SVOJEGA OTROKA

Tako se je odločila 32-letna Peggy Pratt iz Knightona (Anglija). Njena 8-letna hčerka Wandy je bila rojena s hudo srčno napako in da bi ji rešila življenje, jo bo dala operirati. Med to operacijo srček majhne Wandy ne bo nič delal, zato se mora krvni obtok spojiti s srcem neke druge osebe. Njena mati se je takoj ponudila za to posebno težko in smelo operacijo.

Glavno mesto v pragozdu

Verjetno Rio de Janeiro ne bo več glavno mesto Brazilije, ker se je braziljska vlada že odločila, da bo zgradila novo prestolnico v pragozdovih države Goje; to je tam, kjer so še danes skoraj neprenehne stepe in indijanske vasi. Ta skorajda predrzen načrt imenujejo »Brazilija«. Načrti za to selitev in izgradnjo so že gotovi.

Več kot 1000 km severozapadno od Rio de Janeira v centru Brazilije na najvišji planoti države Goje živi danes samo še nekoliko tisoč goved z velikimi zavitimi rogovi. Kmalu bodo tja pripeljali buldožerje, ki bodo zravnali teren in na katerem bodo začeli z gradnjo bodoče prestolnice. Braziljski parlament bo v kratkem dal o tem odločbo in menda bodo že letos začeli z deli. Selitev prestolnice predstavlja pravzaprav precej smelo delo, ker se bo cela armada — to je 100.000 uradnikov — preselila v nove prostore več kot tisoč km proč od sedanjih.

NAJLEPŠE MESTO

Tako Rio de Janeiro ne bo več imel laskavega naslova, da je najlepša prestolnica na svetu, vendar bo prav gotovo ostal še eno najlepših mest, katerega lepota se lahko vzporeja samo še z Neapljem.

Rio de Janeiro je mesto rekordov in kontrastov. Skoraj neverjetne dirke avtomobilov skozi to mesto, ki drve nekaj časa po širokih cestah s štirimi kolovozji, potem pa po ozkih ulicah povzročajo letno vsaj toliko človeških žrtev, kolikor približno srednje velika južno-ameriška revolucija. Med tem ko je v New Yorku, Londonu in Parizu letno približno 6 do 10% človeških žrtev zaradi avtomobilskih nesreč, je ta procent v Rio de Janeiru precej večji — 15 odstotkov. To je eden največjih vzrokov, da se je braziljska vlada odločila za prestatitev prestolnice.

V zadnjih desetletjih je Rio de Janeiro le s težavo dohajal hiter razvoj Brazilije. Izšel je že zakon, ki odreja, da se morajo graditi zgradbe z 20—30 nadstropji. Pod mestom so že izkopali številne tunele, ki bi omogočili boljše povezavo med posameznimi kvarti mesta. Toda kljub vsemu temu je nadaljnji razvoj mesta postal nemogoč.

Ze dalj časa Rio de Janeiro nima zadostnih količin električne energije in niti vode. Razen tega vodovod, kanalizacija in električna napeljava niso v vseh predelih mesta.

NAČRT JE ŽE STAR VEČ KOT 150 LET

Zamisli, da naj se glavno mesto Brazilije zgradi nekje v notranjosti dežele ni nova. Ze Don Pedro I., portugalski kralj, ki je imel svojo rezidenco v Rio de Janeiru, je v prejšnjem stoletju prišel na zamisel, da naj glavno mesto preselijo v notranjost dežele, s čemer bi se težišče naseljevanja preneslo iz periferije v center. Tudi Don Pedro je zato predlagal visoko planoto Goje kot najprimernejši prostor za izgradnjo novega mesta. Torej že od takrat naprej izhaja zamisel, vendar je šele 1946. leta zšel zvezni zakon, ki je omogočil priprave za uresničitev te zamisli.

Podnebje bo v novi prestolnici precej boljše kot v Rio. Razen tega je tam tudi dovolj vode, v bližini pa je približno 50.000 m² plodne zemlje. Vzponedno z izgradnjo mesta bodo gradili tudi vse komunikacijske naprave. Dosedaj se tam pretežno uporablja le volovska oprema in je le kot edina industrija predelovalna tovarna goved, mul in oslov. Zaenkrat je dostop v ta predel možen le z letalom. Prav zaradi vsega naštetega menijo strokovnjaki, da bo izgradnja novega braziljskega glavnega mesta predstavljala enega od najbolj predrznih gradbenih načrtov.

NAJSTAREJŠI ČRNOGOREC

V bližini Andrijevice še danes živi Mišo Vučeljić, star 122 let. On je najstarejši človek v Crni gori. Prav gotovo mu je na vsem svetu v starosti le malo enakovrednih. Čeprav je že tako star in razumljivo zaradi starosti že precej izčrpan, je že v zadnjih dveh letih trikrat šel peš iz svoje vasi v Ivangrad. Ta pot je zelo naporna in dolga več kot 50 km, katero Mišo prehodi v treh dneh.

Z njim se danes težko vsakdo sporazume, ker je že popolnoma gluhi in to že nekaj deset let. Edino njegova rodbina se z njim sporazume in še to samo s kazanjem rok itd. Ravno zaradi tega je njegovo razumevanje o družbeni ureditvi pri nas še vedno takšno kakršnega je bil on vajen, ko je bil še mlad. Njegov vnuk je šel pred kratkim služiti vojaški rok in on pravi, da se bo zaradi te »krivice« pritožil kralju Nikolu. Svojim sovaščanom priporoča, da naj ograde cerkve in grobove, šole pa naj pustje.

Vse to je v resnici le Miševo razumevanje in to takšno kot je doživel on, ko je še slišal.

Najraje in največkrat govori o svoji moči v mladosti. Vedno je nasmejan kadar se spomni najmanjšega delca svojega mladega življenja. Nekdo so po njega prišli žandarji, da bo kot najmočnejši človek iz tega kraja sodeloval na tekmovanju v skokih. S solzami v očeh pripoveduje o tem in pravi, da je skočil na tem tekmovanju največ — 25 čevljev — in da je pustil vse ostale tekmece za seboj najmanj za 4—5 čevljev.

»Ko sem bil še močan sem se boril tudi z medvedji, pripoveduje in takrat vedno pokaže brazgotino, ki jo ima v spomin na to borbo. »Zemlja me ni hotela, puška me tudi še ni hotela, nihče me noče in...«

A vendar je Mišo danes le še senca nekdanjega silaka.

5 na podstrešju. Ni vedela, da so jih pred devetimi leti skrili tja socialisti, ko je bila zadušena vstaja avstrijskih delavcev. Morda jo je tja skrili celo njen pokojni stric. Toda Rosita ni razmišljala o tem, ampak je z nosila municijo partizanom, ki se borijo tudi za to, kar je leta 1943 spodletelo avstrijskim delavcem.

In vendar! Letaki, municija in podobno je vse nekaj drugega kakor prepeljati pobelega ujetnika skozi gestapovsko kontrolo do Jesenic in od tam k partizanom. Municijo skrivaš med stvari v kovčku, Angleža ne moreš.

Nasmehnila se je tej nemogoči primeri in potem rekla na glas:

— Pogum velja!

— Sla je v sobo, legla na divan in v trenutku zaspala.

Vstali so zgodaj zjutraj. Po Rositenem načrtu naj bi Marica in Danica odpeljali Angleža na postajo izven mesta, Rosita pa naj bi šla na glavni kolodvor in poiskala v vlaku primeren prostor.

Bila je zadnja nedelja v septembru. Celovške ulice so bile skoro prazne. Le tu in tam je kaka stara ženica šepala proti bližnji cerkvi. Do odhoda prvih vlakov je bilo še uro časa in žene, ki so nameravale ta dan kakor vsako nedeljo na kmete po hrano in oživele tihe jutranje ulice, so šele vstajale.

Ko so John, Irwing in dekleta stopili na ulico, niso opazili ničesar sumljivega. Nihče ni slutil, da so vso noč bedeli nad Beljaško cesto gestapovski agenti.

Bili so že dobrih petdeset metrov od hiše številka sedem, kjer je stanovala Rosita. Tedaj je John opazil, da je neki možki ustavljal dva mimoidoča, ki sta iz žepa izvlekla izkaznici. Nagonsko je začutil nevarnost in dasi ni poznal kraja, so je umaknil skozi bližnji obokani vhod v neko hišo in potegnil za seboj še ostale.

Imeli so srečo. Na drugi strani veže so bila vrata na dvorišče. Preko dvorišča so prišli na majhen vrt, segajoč do sive štrinadstropne hiše s prehodom v drugo ulico.

Ušli so prvi nevarnosti.

Fritz Adler, vodja gestapovskega oddelka za zatiranje partizanstva in podtalne uporniške dejavnosti, je le malo spal. Ne samo včerajšnji dogodek — saj je bil pravzaprav le neznačen pripetljaj — ampak vsi dogodki minulega leta so mu zrahljali živce, da je videl strahove povsod. Stalni porazi na frontah so ga spravljali v obup, četudi ga je znal skrbno prikrivati. Po prvih nemških porazih se je tolažil s Hitlerjevim prerokovanjem o novem orožju, ki bo prisililo sovražnike h kapitulaciji. Toda V1 in V2 sta že dolgo bruhalo ogenj v Anglijo in preplavljala jarke na ruski fronti, a sovjetska vojska je drla preko Poljske in Madžarske proti nemškimi mejam, nezadržno kakor ogromen val, ki je visoko prepljusnil obalo in z velikansko silo uničeval vse, kar se mu je upiralo. Nemške podmornice, ki so še lani z uspehom uničevale angleško in ameriško brodoge, so postale nenadoma nemočne. Morje jih je pokopavalo pod bombami zavezniških letal. Minili so časi množičnega letalskega bombardiranja angleškega otoka in vedno manj nemških lovcev se je zoperstavljalo zavezniškim bombnikom, ki so v velikih srebrnih rojih uničevali nemško zaledje. Nad ruševinami Berlina in drugimi nemškimi mesti so radijski valovi zaman prenašali nove Hitlerjeve prerokbe o orožju, s katerimi bo prisilil sovražnika na kolena. Njegove besede so izzvenevale v prazno in niti »božja previdnost«, na katero se je vedno skliceval, da mora dodeliti zmago Nemčiji, mu ni pomagala in ga je zapustila.

— Was?
— Zvezi s Področico in Podkloštrom sta prekinjeni. Na liniji Celovec—Podklošter so moj pogovor prestregli partizani.
— Was? Die Banditen?
— Jawohl. Nekki bandit je telefoniral: Na skorajšnje svidenje v Celovcu, nato pa po žici poslal še rafal iz brzostrelke.
— So eine Gemeinheit, — je hotel reči, a je molčal, čeprav je le s težavo igral svojo običajno hladnost. Potem je šel, saj se mu prvi ukaz ni zdel več važen, ker je menil, da je našel pri svoji ljubici Helgi pravo sled.

— Helga, — je zamrmral na ulici. Njena lepota ga je privlačevala. Toda, kaj je ženska lepota?

Sedaj je čutil sovraštvo do te lepote in z naslodo je mislil, kako bo Helga stala pred njim, ne več kot ljubica, marveč kakor banditska vohunka, ki jo je treba uničiti. Z naslodo jo bo tepel z bičem in nato dal ubiti.

Rosita se je vrnila nekaj čez deseto zvečer. Angleža sta spala kakor ubita v njeni sobi. Odstopila jima jo je. Sama bo legla v tetino sobo, kjer sta že spali njeni tovarišici.

Sla je v kuhinjo in si natočila skodelico mrzle črne kave. Spomnila se je, kako sta jo prej Angleža začudeno pogledala, ko jo je teta nagovorila s pravim imenom. Nista vedela, da je Rosita njeno ilegalno ime. Nasmehnila se je.

Ko je izpila kavo, je še enkrat promotrila svoj načrt.
— Tvegano bo, zelo tvegano, — je razmišljala, a skrbi odganjala s svojim večnim optimizmom:

Posrečilo se mi bo! Mora se mi posrečiti! Doslej mi ni še ničesar spodletelo, čeprav bo to malo težje kakor trosenje letakov.

Trosilnih akcij po Celovcu ni smatrala za kdo ve kakšno svoje junastvo. Ulice so bile zatemnjene v šumu korakov ljudi, hitečih po ulicah. Nevarneje je bilo prenašati municijo in orožje. Kdo bi preštel naboje, ki jih je Rosita mnogo in mnogokrat nosila partizanom na Gorenjsko. Pred dobrim letom je našla več zabojev municije, skritih med rezervno opeko